

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Το Grand Prix της Θεσσαλονίκης	1,3-5
«Χρειαζόμαστε Στρατηγική, κάνουμε Ακαδημία»	1
Η τελετή έναρξης του GP ΕΛΛΣ,	2
Τουρνουά Νορβηγίας 2013	6
Γιατί οι σκακιστές επιστρέφουν στην Ικαρία κάθε καλοκαίρι;	7-9
Παρουσίαση συλλόγων: Πνευματική Στέγη Περιστερίου	10-11
Η εκπαιδευτική αξία του σκακιού (β' μέρος)	12-17
Οι πρώτοι 33 στη λίστα ΕΛΟ ΦΙΝΤΕ Ιουνίου 2013	17
Μικρά & Σκόρπια	17
Βιβλίων Ανίχνευση	18
Η φωτογραφία	19
ε-εκδόσεις του ΕΛΛΣ	20

Λόγω της ολοκλήρωσης του γκραν-πρι της Θεσσαλονίκης, το βράδυ της 3/6, το τεύχος Ιουνίου αναρτήθηκε στις 4/6/2013, ώστε να έχει τα τελικά αποτελέσματα.

Για επιπρόσθετους τεχνικούς λόγους, λείπουν ορισμένες μόνιμες σελίδες.

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΚΑΚΙ

ΜΗΝΙΑΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΤΗΣ ΕΣΟ

Αρχισυντάκτης και υπεύθυνος ύλης:
Βαγγέλης Βιδάλης
vidalis64@gmail.com

Συντακτική επιτροπή:
Στάθης Ευσταθόπουλος
Σωτήρης Λογοθέτης

Ηλεκτρονική διεύθυνση επικοινωνίας:
info@chessfed.gr

τηλ: 210 9234342
φαξ: 210 9221620

Αξιος νικητής ο μαχητικός Κουβανός Ντομίνγκεζ

Συναρπαστικό έως το τέλος το 4^ο Grand Prix

ΤΟΥ

Βαγγέλη Βιδάλη

(κείμενο και φωτό)

Με εξαιρετική επιτυχία ολοκληρώθηκε το 4^ο γκρανπρι της FIDE, που διεξήχθη στη Θεσσαλονίκη, από τις 22 Μαΐου έως και τις 3 Ιουνίου.

Οι αγώνες ήταν συναρπαστικοί και η μάχη για την πρώτη θέση κράτησε κυριολεκτικά έως και την τελευταία παρτίδα.

Την πρώτη θέση κατέκτησε πανάξια ο μαχηκώτατος Κουβανός Ντομίνγκεζ.

Οι 12 συμμετέχοντες είναι ΜΔΜ πρώτης σειράς (οι 11 βρίσκονται στους πρώτους 24 της παγκόσμιας κατάταξης με βάση το ΕΛΟ Ιουνίου) και οι περισσότεροι από αυτούς είχαν αγωνιστεί στα πρόσφατα τουρνουά του Βάικ Αν Ζε, του Λονδίνου (δικδικητών), του Τσουγκ και της Νορβηγίας –για τα πρώτα τρία υπάρχουν και οι ειδικές εκδόσεις του ΕΛΛΣ-.

Ο τόπος διεξαγωγής των

αγώνων, το ξενοδοχείο Μακεδονία Παλάς προσέφερε υψηλής ποιότητας φιλοξενία στους παίκτες αλλά και σε όλους τους συντελεστές των αγώνων.

Ο τελευταίος γύρος είχε ενδιαφέρουσες παρτίδες, που περιγράφονται αναλυτικά σε επόμενες σελίδες, όπου θα βρείτε και τον αναλυτικό βαθμολογικό πίνακα.

Στην τελετή λήξης που ακολούθησε λίγο μετά τη λήξη και της τελευταίας παρτίδας αυξημένα την τελευταία ημέρα ανάμεσα σε όλους τους πρωταγωνιστές και τους συντελεστές του 4^{ου} GP.

Ας σημειωθεί ότι τα μέτρα ασφαλείας ήταν ιδιαίτερα αυξημένα την τελευταία ημέρα των αγώνων, λειτουργούσε μάλιστα ειδική ηλεκτρονική πύλη ελέγχου (όπως στα αεροδρόμια) στην είσοδο του ξενοδοχείου. Τελικά μάθαμε ότι αυτό οφειλόταν στη διαμονή του Πατριάρχη πιασών των Ρωσίων και όχι στο GP!

Οι απονομές έγιναν από τον Πρόεδρο της FIDE, τον πρόεδρο της ΕΣΟ, τους προξένους των ΗΠΑ και της Βουλγαρίας, ενώ παρευρέθησαν και πολλές δεκάδες φίλοι του σκακιού.

Στη συνέχεια ακολούθησε η αποχαιρετιστήρια δεξίωση με όλους τους παίκτες σε εξαιρετική διάθεση, και με την παρουσία του χορηγού κ. Σαββίδη.

(συνέχεια στη σελίδα 3)

Ιβάν Σαββίδης

«Χρειαζόμαστε Στρατηγική, κάνουμε Ακαδημία»

Αμέσως μετά την έναρξη των παρτίδων του 1^{ου} γύρου, ο Πρόεδρος της ΦΙΝΤΕ Κ. Ιλουμτζινόβ, ο χορηγός Ι. Σαββίδης και ο Πρόεδρος της ΕΣΟ Γ. Μακρόπουλος έδωσαν συνέντευξη τύπου, σε μία μικρή, αλλά ασφυκτικά γεμάτη αίθουσα.

Το ενδιαφέρον και οι ερωτήσεις επικεντρώθηκαν στον κ. Σαββίδη, και δεν αφορούσαν μόνο το σκάκι.

Ακουστήκαν περισσότερες φιλοφρονήσεις και ευφυολογήματα και λιγότερα ουσιαστικά πράγματα. Ο Κ. Ιλουμτζινόβ, υπογράμμισε τη φιλική σχέση που έχει εδώ και πολλά χρόνια με τον Ι. Σαββίδη και ευχήθηκε στον μεγαλομέτοχο του ΠΑΟΚ την κατάκτηση του Ευρωπαϊκού Κυπέλλου –στο ποδόσφαιρο.

Ο Ι. Σαββίδης επανέλαβε ότι προσφέρει χείρα βοηθείας στην ΕΣΟ, θα κάνει ακαδημία

σκακιού, και στη συνέχεια απάντησε σε ερωτήσεις δημοσιογράφων που καλύπτουν το ρεπορτάζ του ΠΑΟΚ, τονίζοντας χαρακτηριστικά ότι λείπει η στρατηγική από την ομάδα του και γι' αυτό χρειάζεται προπονητή-«σκακιστή».

Ο Γ. Μακρόπουλος ήταν ουσιαστικός σε όσα ανέφερε και τόνισε ότι η ΕΣΟ είναι η μόνη ίσως αθλητική Ομοσπονδία που δεν έχει κανένα χρέος εδώ και 30 χρόνια.

ΕΛΛΣ

Είναι απόλυτα προφανές ότι το γεγονός του μήνα ήταν η διεξαγωγή του γκρανπρι της ΦΙΝΤΕ στη Θεσσαλονίκη. Ένα πολύ ενδιαφέρον και μαχητικό τουρνουά, με πολλές εκπλήξεις.

Αν και το τουρνουά προετοιμάστηκε σε ελάχιστο χρόνο, σε σχέση με το επίπεδό του, μπορούμε να πούμε πως η διοργάνωση ήταν επιτυχημένη και όλοι (παίκτες, αναλυτές, συνοδοί, επιτελείς της ΦΙΝΤΕ) έμειναν ευχαριστημένοι τόσο από τις συνθήκες φιλοξενίας, αλλά και από την ίδια την πόλη. Ο κύριος χορηγός αυτού του τουρνουά ήταν ο κ. Ι. Σαββίδης μέσω του ξενοδοχείου Μακεδονία Παλάς.

Η χορηγία αυτή κάλυψε το κενό της ΦΙΝΤΕ που προέκυψε μετά την αδυναμία χορηγών να διοργανώσουν το τουρνουά στη Μαδρίτη. Φυσικά, οι προτεραιότητες της ΕΣΟ δεν είναι τα γκρανπρι και οι άλλες κορυφαίες διοργανώσεις της ΦΙΝΤΕ, αλλά –έστω και έμμεσα– προέκυψαν κάποια οφέλη, και για το ελληνικό σκάκι (π.χ. οι διαιτητές ήταν όλοι έλληνες, απασχολήθηκαν ως αναλυτές οι ΜΔΜ Παπαιωάννου και Χαλκιάς, έδωσαν σιμουλτανέ οι Θ. Μαστροβασίλης και Παπαιωάννου,) και για την προβολή της «νύφης του Θερμαϊκού», ενώ ευτύχησαν εκατοντάδες σκακιστές να δουν από κοντά μια πλειάδα από κορυφαίους γκρανμαϊνρ. Ας ευχηθούμε να δούμε και έλληνα παίκτη σε επόμενη σειρά γκρανπρι.

«Υψηλές» παρουσίες στην τελετή έναρξης του GP

(Μακρόπουλος, Ιλουμτζίνοβ, Σαββίδης: από τη δεξίωση της τελετής λήξης)

Με «υψηλές» παρουσίες έγινε στις 21 Μαΐου (6.30 μ.μ.) η τελετή έναρξης των αγώνων. Παρευρέθησαν ο Υπουργός Μακεδονίας-Θράκης κ. Καράογλου, ο αιρετός Περιφερειάρχης κ. Τζιτζικώστας (που με όσα είπε, και τις αναφορές του στον Κασπάροβ έδειξε ότι είναι καλός γνώστης του σκακιού), η Γενική Γραμματέας Αθλητισμού κα Γιαννακίδου, ο Πρόεδρος της ΦΙΝΤΕ κ. Ιλουμτζίνοβ, ο Πρόεδρος της ΕΣΟ κ. Μακρόπουλος και πολλοί άλλοι. Προς το τέλος της τελετής εμφανίστηκε και ο πρώην υπουργός κ. Λοβέρδος.

Μετά τους χαιρετισμούς των επισήμων και του διευθυντή αγώνων κ. Θ. Τσορμπατζόγλου, ο επικεφαλής διαιτητής κ. Νικολόπουλος κάλεσε τους παίκτες να διαλέξουν έναν από τους 12 ...λευκούς Πύργους μινιατούρες, στη βάση των οποίων ήταν οι αριθμοί από 1 έως και 12. Πρώτος διάλεξε ο Τοπάλοβ τον πύργο που είχε τον αριθμό 1. Ο Ιβαντσουκ αφού διάλεξε τον δικό του Πύργο, τον ξαναάφησε στο τραπέζι μαζί με τους ...υπόλοιπους, προκαλώντας το αυθόρμητο γέλιο στους συμπαίκτες του και στο κοινό, αλλά και αμηχανία στην επιβλέπουσα για το πώς θα απομακρυνθεί ο ...περιτός Πύργος.

(Η Γ.Γ. κα Γιαννακίδου, η Αν. Αβραμίδου, ο Γ. Μακρόπουλος)

Να σημειωθεί ότι στην αρχή της τελετής βραβεύθηκε η Αναστασία Αβραμίδου για την πρωτιά της στο παγκόσμιο σχολικό πρωτάθλημα που έγινε τον περασμένο μήνα στη Χαλκιδικά.

Το ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΚΑΚΙ είναι για σας! Για την προβολή του έργου των σωματείων και των σκακιστών. Όπως ίσως έχετε διαπιστώσει από τα προηγούμενα τεύχη, μας ενδιαφέρει να προβληθούν οι σύλλογοι και το έργο τους, τα τουρνουά τους, οι παρεμβάσεις τους στις τοπικές κοινωνίες. Παρουσιάστε το σύλλογό σας, την ιστορία του, τις επιτυχίες του, τα φυτώριά του, τους σκακιστές του. Γνωρίζουμε ότι γίνονται θαυμάσια πράγματα σε όλες τις γωνιές της Ελλάδας. Είναι πολύ σημαντικό να γνωρίζει η σκακιστική κοινότητα τις δράσεις των σωματείων-μελών της. Ο,τι διαβάζετε είναι αποκλειστικά το αποτέλεσμα εθελοντικής δουλειάς. Θεωρούμε πως με τη συμβολή όλων, το ΕΛΛΣ μπορεί να βελτιωθεί, να εμπλουτίσει την ύλη του και ίσως μετεξελιχθεί σε ένα πλήρες σκακιστικό περιοδικό.

*****

ΚΑΛΟΥΝΤΑΙ όλοι οι σύλλογοι που διοργανώνουν τουρνουά εθνικής ή περιφερειακής εμβέλειας, να στείλουν τις παρακάτω πληροφορίες, στο info@chessfed.gr ώστε το τουρνουά τους να καταχωρηθεί στο σχετικό καλεντάρι του σάιτ της ΕΣΟ: Ονομασία τουρνουά, είδος (όπεν, πουλ, ...), αριθμός γύρων, τόπος και ημερομηνίες διεξαγωγής, τυχόν παράβολο συμμετοχής, σύνολο επάθλων, ητλ. αρμόδιοι και σάιτ για πληροφορίες.

Συναρπαστικό έως το τέλος το 4^ο Grand Prix Νικητής ο Κουβανός Ντομίνγκεζ

Οι αγώνες ξεκίνησαν στις 2 μ.μ. της 22ας Μαΐου με την πρώτη κίνηση του Ιβάν Σαββίδη για λογαριασμό του Κάμσκυ, στην παρτίδα του με τον Κουβανό Ντομίνγκεζ. Παιζοντας την κίνηση 1.ε4 ο χορηγός είπε στον Αμερικανό «πλέον δεν μπορείς παρά να κερδίσεις μετά από αυτή την κίνηση!». Και βγήκε αληθινός για το αποτέλεσμα της παρτίδας. Αλλά ο Ντομίνγκεζ ήταν αυτός που γέλασε τελευταίος.

Μετά τον 2^ο γύρο, κανείς δεν είχε δύο νίκες, αλλά ο Νακαμούρα ήταν ο μόνος με δύο ήττες.

Στον 3^ο γύρο, σημειώθηκε μόλις μία νίκη, από τον Κουβανό ΜΔΜ, με τα μαύρα, επί του Ιβαντσουκ.

Νέα ήττα για τον Ιβαντσουκ (η 3^η κατά σειρά) στον 4^ο γύρο από τον Τοπάλοβ.

Μετά από μία ημέρα ξεκούρασης και ξενάγησης στην πόλη της Θεσσαλονίκης,

στον 5^ο γύρο, ο Κουβανός σημείωσε την 3^η συνεχή νίκη του, που ήταν και η μοναδική στις 6 συναντήσεις, οδηγώντας πλέον την κούρσα.

Η νίκη του Κάμσκυ επί του Σβίντλερ τον έφερε ισόβαθμο με τον Ντομίνγκεζ, αλλά και με τον Καρούανα, με 4/6.

Στον 7^ο γύρο, ο Νακαμούρα σημειώνει την πρώτη του νίκη και μάλιστα επί του Τοπάλοβ, ενώ ο Ιβαντσουκ παραμένει στην τελευταία θέση. Κάμσκυ και Καρούανα νικούν και ισοβαθμούν στην 1^η θέση με 5 βαθμούς.

Στον 8^ο γύρο σημειώθηκε μόλις μία ισοπαλία. Ο Κάμσκυ σημείωσε την 3^η συνεχή νίκη του επί του «συμπατριώτη» του Νακαμούρα, και έμεινε μόνος του στην πρώτη θέση.

Μετά και το δεύτερο ρεπό, έγινε ο 9^{ος} γύρος: Ο Κάμσκυ έκανε ισοπαλία με τον

Μπακρό, κι έτσι ο Κουβανός σημειώνοντας μία εξαιρετική νίκη με τα μαύρα επί του Καρούανα, τον έφτασε και πάλι στην κορυφή.

Πολύ δυνατές μάχες έγιναν στον – προτελευταίο- 10^ο γύρο:

Ο Μορόζεβιτς έχασε για 4^η συνεχή παρτίδα –από τον Κάμσκυ-, παραμένοντας στους 3,5 βαθμούς, ο Τοπάλοβ έχασε από τον Καρούανα, μετά από αμοιβαία λάθη, κι έτσι η βαθμολογία στις πρώτες τρεις θέσεις διαμορφώθηκε με 1ο τον Κάμσκυ (7,5), 2^ο τον Ντομίνγκεζ (7) και 3^ο τον Καρούανα (6,5).

Στον τελευταίο γύρο (που ξεκίνησε τη Δευτέρα 3 Ιουνίου, στις ... 12 το μεσημέρι!) τα δύο ζευγάρια που συγκέντρωσαν την προσοχή των θεατών ήταν: Καρούανα-Κάμσκυ και Ντομίνγκεζ-Τοπάλοβ. Και οι 4 παίκτες είναι ιδιαίτερα μαχητικοί και ο κάθε ένας είχε το δικό του κίνητρο για ένα καλό αποτέλεσμα.

Πρώτη τέλειωσε η παρτίδα Καζιμτζάνοβ-Γκρισούκ (Σικελική, ισοπαλία σε 25 κινήσεις, με τριπλή επανάληψη κινήσεων, σε 30').

Ενδιαφέρον ήταν το άνοιγμα στην παρτίδα Νακαμούρα-Σβίντλερ. Μετά από τις 1.γ4 η6 2. ε4 ο Σβίντλερ έπαιξε 2. ε5 και η παρτίδα συνεχίστηκε με 3.δ4 Ιζ6 4.Ιζ3 εδ4 5.ε5 Ιε4 6.Βχδ4 Αβ4 7.Ιβδ2 Ιη5 8.α3 Ιχζ3 9.ηζ3 Ιγ6 10.Βε3 Αζ8 11.β4 Αη7 12.Αβ2 0-0 13.ζ4. Ο Νακαμούρα συνέχισε να προωθεί τα πιόνια του και στις δύο πτέρυγες και μετά το μεγάλο ροκέ που έκανε, δημιουργώντας χαστικές καταστάσεις λόγω των ανοικτών γραμμών και διαγωνίων στη σκακιέρα. Η αλλαγή των Β στην 25^η κίνηση μείωσε κάπως την ένταση στη θέση.

Ο Ιβαντσουκ επέλεξε την Γκρύνφελντ ως μαύρος με τον Μπακρό. Η 22.Αη5 προκάλεσε την προώθηση των πιονιών η και ζ του μαύρου και την απόκτηση της πρωτοβουλίας.

Ο Μορόζεβιτς διάλεξε το άνοιγμα Τρομπόσκι με τον Πονομαριόβ. Μετά και τα αντίθετα ροκέ, η μάχη ήταν δεδομένη. Η 19.Ιδ5 ήταν αμφίβολη κίνηση, αλλά ο Ουκρανός δεν βρήκε την καλύτερη συνέχεια.

Ο Ντομίνγκεζ αντιμετώπισε τη Σικελική του Τοπάλοβ, και στην 13^η κίνηση αλλάχθηκαν οι Βασιλίσσες. Το σχέδιο με 19.Ρδ2 δεν ήταν ό,τι το καλύτερο και ο Βούλγαρος σταρ ενεργοποίησε όλα του τα κομμάτια, παίζοντας πιο άνετα.

Ο Καρουάνα επέλεξε την Ισπανική με 7.θ3 8.δ3 και 9.α3 εναντίον του Κάμσκυ. Μετά την 24^η κίνηση έδειξε να αποκτά ένα μικροσκοπικό στρατηγικό πλεονέκτημα, το οποίο έγινε λίγο πιο εμφανές μετά από μερικές κινήσεις και όταν ο Κάμσκυ είχε μόλις ένα λεπτό στο χρονομέτρο του, μετά την 33^η κίνηση.

Εν τω μεταξύ, ο Τοπάλοβ δεν βρήκε το καλύτερο σχέδιο, και μετά τις αλλαγές κομματιών λίγο πριν την 40^η κίνηση, προέκυψε ένα φινάλε Πύργων που μάλλον ήταν ισόπαλο.

Την ίδια στιγμή ο Κάμσκυ έκανε σοβαρό λάθος στην 35^η κίνηση και εγκατέλειψε, μετά από τρεις ώρες και 45' παιχνιδιού. Ήταν η πρώτη του ήττα στο τουρνουά, έτσι ο Καρουάνα τον «έπιασε» στην κορυφή της βαθμολογίας, με 7,5 β. Με την πιθανή ισοπαλία στην παρτίδα του Ντομίνγκεζ θα προέκυπτε τριπλή ισοβαθμία στην πρώτη θέση με ίδια και δύο από τα κριτήρια ισοβαθμίας, αφού θα είχαν από μία νίκη στις μεταξύ τους παρτίδες και τον ίδιο αριθμό νικών (από 5).

Παράλληλα ο Ιβαντσουκ σημείωνε την πρώτη του νίκη στο τουρνουά, ενώ ο Σβίντλερ αποκτούσε δύο επιπλέον πιόνια στο φινάλε με το Νακαμούρα, αλλά με καρφωμένο τον Αζ8.

Λίγο πριν τη συμπλήρωση του τετραώρου, η παρτίδα του Μορόζεβιτς απλοποιήθηκε και όδευε προς την ισοπαλία, κάτι που έγινε στην 55^η κίνηση και με μόνο τους 2 βασιλιάδες στη σκακιέρα.

Ενώ ο Ντομίνγκεζ προωθούσε σιγά-σιγά το μόνο ελεύθερο πιόνι στη σκακιέρα, ο Σβίντλερ έμαχνε να βρει τρόπους για να λύσει τον γρίφο του «καρφωμένου». Α λίγο πριν συμπληρωθεί το πεντάωρο άρχισαν αμοιβαίες ανακρίβειες, ήταν φανερό ότι η κούραση επηρέαζε το παιχνίδι και των δύο. Με τις κινήσεις 46. ...η5 47.ζ5! ηθ4 48.Αγ3!, ο Σβίντλερ είχε 3 επιπλέον πιόνια, δύο εκ των οποίων ελεύθερα, πλην όμως οι θέσεις των κομματιών του δεν βελτιώθηκαν, τόσο ο Αζ8, όσο και ο Ρη8 ήταν «οφ σάντ». Και ενώ φάνηκε ότι η παρτίδα θα έληγε ισοπαλία με τριπλή επανάληψη κινήσεων (52^η κίνηση), ο Νακαμούρα την απέφυγε, παίζοντας 53.Αχζδ και υποχρεώνοντας σε εγκατάλειψη τον Ρώσο, 4 κινήσεις αργότερα! Αξίζει να μελετήσετε τη θέση, πάντως ο «μάγος Χουντίνι» έδειχνε ότι δεν καταλάβαινε και πολλά για τη θέση που είχε προκύψει μετά την 40^η κίνηση.

Ο μαχητικότερος Κουβανός οδήγησε το φινάλε σε μια ευνοϊκότερη γι' αυτόν θέση, που του πρόσφερε κάποιες πρακτικές αλλά μικρές πιθανότητες νίκης. Και στην 60^η κίνηση ο Τοπάλοβ κάνει το μεγάλο λάθος, που επέτρεπε στον Ντομίνγκεζ να κερδίσει το φινάλε Π+πιόνι εναντίον Π. Ο Κουβανός δεν έχασε τη μοναδική αυτή ευκαιρία, κερδίζοντας στην 71^η κίνηση, μετά από 6 ώρες και 12 λεπτά.

Μια φανταστική πρωτιά, από έναν παίκτη που μάλλον κανείς δεν περίμενε να τον δει τόσο ψηλά, αλλά που του άξιζε πέρα για πέρα. Αν και ξεκίνησε με ήττα, είχε 6 παρτίδες με τα μαύρα (εκ των οποίων δύο συνεχόμενες στους γύρους 9 και 10) και μαύρα με τους άμεσους ανταγωνιστές του για την πρώτη θέση (Κάμσκυ και Καρουάνα), έδειξε τρομερή μαχητικότητα και θέληση για τη νίκη σε πολλές παρτίδες, και δικαιώθηκε.

Ο Κάμσκυ έχασε στο νήμα την πρωτιά (μάλιστα στο πιθανό σενάριο της τριπλής ισοβαθμίας θα κατακτούσε την πρώτη θέση) ενώ ο Καρουάνα σημείωσε ένα καλό αποτέλεσμα που τον διατηρεί σε τροχιά πρόκρισης στο επόμενο τουρνουά των διεκδικητών.

Αήπτητος τερμάτισε μόνον ο Γκρισούκ (1 νίκη και 10 ισοπαλίες).

Άστοχο σημείο των αγώνων ήταν η ώρα έναρξης (2 μ.μ.) που για πολλούς και διάφορους λόγους είναι ακατάλληλη για τη χώρα μας. Ο τελευταίος και πολύ κρίσιμος γύρος είχε λίγους θεατές διότι το να περιμένεις μία εργάσιμη Δευτέρα στις 12 το μεσημέρι να έχεις πολυκοσμία, δεν είναι και πολύ ρεαλιστικό για μία μεσογειακή χώρα... Να σημειώσουμε ότι η επιλογή των ωρών έναρξης των αγώνων ήταν αποκλειστική ευθύνη των αρμοδίων της FIDE.

(Στέλιος Χαλκιάς)

Άψογοι και οι 4 έλληνες διαιτητές, με επικεφαλής τον Τ. Νικολόπουλο. Εξαιρετική η ζωντανή κάλυψη των αγώνων από τους δύο ΜΔΜ τον Γιάννη Παπαϊωάννου και τον Στέλιο Χαλκιά.

Να σημειωθεί επίσης η διεξαγωγή των σιμουλτανέ στην πλατεία Αριστοτέλους (στις 31/5) από τους ΜΔΜ Θ. Μαστροβασίλη και Γ. Παπαϊωάννου.

Για το 4^ο Grand Prix ετοιμάζεται ειδική έκδοση που θα αναρτηθεί στο σάιτ της ΕΣΟ προς το τέλος Ιουνίου και θα περιλαμβάνει τις 66 παρτίδες του τουρνουά με σχόλια και διαγράμματα στις κρίσιμες θέσεις, πολλές αποκλειστικές φωτογραφίες, αναλυτικούς πίνακες και συνοδευτικά κείμενα.

FIDE Grand Prix
Thessaloniki 2013
May 21 - June 4

(1^{ος} γύρος, Κάμσκυ-Ντομινγκεζ, δεξιά από τον Κάμσκυ διακρίνονται όρθιοι ο διευθυντής των αγώνων κ. Θ. Τσορμπατζόγλου, ο κ. Ι. Σαββίδης και ο κ. Κ. Ιλουμζίνοβ. - φωτό Αναστασία Κάρλοβιτς)

Ο ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΗΣ ΤΕΛΙΚΗΣ ΚΑΤΑΤΑΞΗΣ

Κατ	SNo.	Επίθετο, Ονομα	ΕΛΟ	FED	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	βα	Res.	νικ	SB	Κογα
1	11	Dominguez Perez Leinier	2723	CUB	*	1	0	½	½	1	½	1	1	½	1	1	8	0	6	40,00	3
2	10	Caruana Fabiano	2774	ITA	0	*	1	½	½	½	½	1	½	1	1	1	7½	1	5	37,00	2½
3	2	Kamsky Gata	2741	USA	1	0	*	½	½	1	1	½	1	½	1	½	7½	0	5	39,00	3
4	3	Ponomariov Ruslan	2742	UKR	½	½	½	*	½	0	½	½	½	1	½	1	6	½	2	31,00	2
5	12	Grischuk Alexander	2779	RUS	½	½	½	½	*	½	1	½	½	½	½	½	6	½	1	32,50	2½
6	6	Kasimdzhanov Rustam	2699	UZB	0	½	0	1	½	*	1	½	½	½	½	½	5½	0	2	28,00	2
7	7	Nakamura Hikaru	2775	USA	½	½	0	½	0	0	*	1	1	½	½	½	5	0	2	25,50	1½
8-9	1	Topalov Veselin	2793	BUL	0	0	½	½	½	½	0	*	½	0	1	1	4½	½	2	22,25	2
8-9	5	Svidler Peter	2769	RUS	0	½	0	½	½	½	0	½	*	1	0	1	4½	½	2	22,25	2
10	8	Bacrot Etienne	2725	FRA	½	0	½	0	½	½	½	1	0	*	½	0	4	½	1	22,50	2
11	9	Morozevich Alexander	2760	RUS	0	0	0	½	½	½	½	0	1	½	*	½	4	½	1	19,50	1½
12	4	Ivanchuk Vassily	2755	UKR	0	0	½	0	½	½	½	0	0	1	½	*	3½	0	1	18,00	1½

Καθαρή πρωτιά του Καριάκιν

Από τις 8 έως τις 18 Μαΐου, δηλαδή μόλις λίγες ημέρες μετά το GP της Ελβετίας και το τουρνουά μνήμης Αλιέχιν και 4 πριν την έναρξη των αγώνων του GP της Θεσσαλονίκης, έγινε το σουπέρ-τουρνουά στη Νορβηγία.

Ο νικητής δεν ήταν ούτε ο Κάρλσεν, ούτε ο Αρονιάν, ούτε ο Ανάντ, ούτε ο Τοπάλοβ. Μετά από εξαιρετική εκκίνηση (4/4) ο Ρώσος Καριάκιν πήρε την πρώτη θέση, αφήνοντας στη 2^η θέση τον διεκδικητή του παγκόσμιου τίτλου.

Ο νικητής χαρακτήρισε ως ιδιαίτερα ευτυχή στιγμή την πρωτιά του αυτή, που είναι η πρώτη εδώ και δύο χρόνια. Οι τοπικοί διοργανωτές ελπίζουν το τουρνουά αυτό να καθιερωθεί και να διεξάγεται κάθε χρόνο.

Το επόμενο μεγάλο ραντεβού στη Νορβηγία είναι το παγκόσμιο κύπελλο, στο Τρόμσο, που θα γίνει από 10 Αυγούστου έως 4 Σεπτεμβρίου 2013.

	Επίθετο, Ονομα		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Σύν.	A	B	C
1	KARJAKIN Sergey	RUS		0	1	0	1	½	1	½	1	1	6	24	5	2
2	CARLSEN Magnus	NOR	1		½	½	½	½	0	½	1	1	5,5	22,75	3	2
3	NAKAMURA Hikaru	USA	0	½		½	0	1	1	½	1	1	5,5	21,25	4	2
4	SVIDLER Peter	RUS	1	½	½		½	½	0	½	½	1	5	21,5	2	0
5	ARONIAN Levon	ARM	0	½	1	½		½	½	½	½	1	5	20,5	2	0
6	ANAND Viswanath.	IND	½	½	0	½	½		0	1	1	1	5	19,25	3	1
7	WANG Hao	CHN	0	1	0	1	½	1		½	½	0	4,5	21,5	3	1
8	TOPALOV Veselin	BUL	½	½	½	½	½	0	½		½	½	4	18	0	0
9	RADJABOV Teimour	AZE	0	0	0	½	½	0	½	½		1	3	10,75	1	0
10	HAMMER Jon Ludvig	NOR	0	0	0	0	0	0	1	½	0		1,5	6,5	1	0

Γιατί οι σκακιστές επιστρέφουν στην Ικαρία κάθε καλοκαίρι;

ΤΟΥ

ΔΗΜΗΤΡΗ ΣΚΥΡΙΑΝΟΓΛΟΥ

Σύμφωνα με τον αρχαίο μύθο, το νησί της **Ικαρίας** και το Ικάριο Πέλαγος οφείλουν το όνομά τους στον Ίκαρο, το γιο του Δαίδαλου, ο οποίος, αφού δραπέτευσε από την Κρήτη χάρη στα κέρνα φτερά που κατασκεύασε ο πατέρας του, δεν μπόρεσε να συγκρατήσει τον ενθουσιασμό του και πέταξε τόσο κοντά στον Ήλιο που τα φτερά του έλιωσαν με αποτέλεσμα να πέσει και να πνιγεί στο πέλαγος που έκτοτε φέρει το όνομά του.

Η Ικαρία ανήκει γεωγραφικά στο Ανατολικό Αιγαίο και μαζί με τη Σάμο αλλά και το νησιωτικό σύμπλεγμα των Φούρνων συγκροτούν το νομό Σάμου. Οι ντόπιοι χρησιμοποιούν συχνά για το νησί το "χαϊδευτικό" Νικαριά ενώ το αρχαιοελληνικό της όνομα ήταν Δολίχη. Από τα αρχαία χρόνια η Ικαρία ήταν γνωστή για το **κρασί της**, τον περίφημο **Πράμνιο Οίνο**, αλλά και για τις ιαματικές της πηγές τις οποίες στις μέρες μας επισκέπτονται ετησίως χιλιάδες άνθρωποι αναζητώντας θεραπεία σε μια μεγάλη ποικιλία παθήσεων. Κατά τη διάρκεια του ελληνικού εμφυλίου αλλά και τα κατοπινά χρόνια η Ικαρία χρησιμοποιήθηκε ως τόπος εξορίας για τους κομμουνιστές. Από αυτή την περίοδο αποκτά το προσωνύμιο "Ο Κόκκινος Βράχος" ή "Το Κόκκινο Νησί". Τέλος, τα τελευταία χρόνια, η Ικαρία έγινε διεθνώς γνωστή ως μία από τις

ελάχιστες παγκοσμίως "**Μπλε Ζώνες**" ("Blue Zones"), δηλ. μια από τις λίγες γεωγραφικές περιοχές του πλανήτη με αρκετά μεγαλύτερο από το μέσο όρο προσδόκιμο ζωής εξαίτιας του τρόπου ζωής και της διατροφής των Ικαριωτών!

Εκτός, όμως, από τα ιαματικά λουτρά, το κρασί, το κομμουνιστικό της παρελθόν και τη μακροζωία των κατοίκων της, η Ικαρίας είναι ιδιαίτερα γνωστή και δημοφιλής στην ελληνική σκακιστική κοινότητα λόγω του ετήσιου **Διεθνούς Σκακιστικού Τουρνουά "Ίκαρος"**, το οποίο **ξεκίνησε το 1978** ως ένα φιλικό τουρνουά μεταξύ ντόπιων σκακιστών και μερικών ισχυρών παικτών από την υπόλοιπη Ελλάδα. Με το ενδιαφέρον για το τουρνουά να μεγαλώνει διαρκώς τα επόμενα χρόνια, οι διοργανωτές αποφάσισαν το 1991 να το προάγουν σε ένα διεθνές σκακιστικό φεστιβάλ με προκριματικούς αγώνες και εκδηλώσεις σε ολόκληρη την Ελλάδα, οι οποίες κορυφώνονται κάθε καλοκαίρι στην Ικαρία με το ετήσιο διεθνές τουρνουά. "Ψυχή" (αλλά και "Σώμα" μπορεί να πει κανείς ☺) των εκδηλώσεων "Ίκαρος" όλα αυτά τα χρόνια (από το 1978 ως σήμερα!) δεν είναι άλλος από τον **Κοσμά Κέφαλο**, ο οποίος –συνεπικουρούμενος από μια ομάδα ικανών συνεργατών– πριν, κατά τη διάρκεια αλλά και μετά το τουρνουά εργάζεται αδιάκοπα για την οργάνωση κάθε λεπτομέρειας!

Από το 1991, που το τουρνουά έγινε διεθνές, έχουν παιχθεί στην Ικαρία περισσότερες από **14500 παρτίδες**, ενώ στο τουρνουά έχουν συμμετάσχει σκακιστές από **τέσσερις ηπείρους** (Ευρώπη, Ασία, Αμερική και Αφρική) και **περισσότερες από 40 χώρες**. Ανάμεσα σε αυτούς **περιλαμβάνονται και (σχεδόν) όλοι οι κορυφαίοι Έλληνες σκακιστές**. Όλα αυτά τα 36 χρόνια το τουρνουά έχει αποκτήσει πολλούς μόνιμους φίλους τόσο από την Ελλάδα όσο και από το εξωτερικό, οι οποίοι επιστρέφουν κάθε καλοκαίρι στην Ικαρία για να συμμετάσχουν στις σκακιστικές εκδηλώσεις.

Τι είναι όμως αυτό που κάνει αυτούς τους ανθρώπους να επιστρέφουν κάθε καλοκαίρι στην Ικαρία; Είναι η ισχυρή σύνθεση του τουρνουά και τα υψηλά χρηματικά έπαθλα, ή μήπως τα ακριβά κυριλέ ξενοδοχεία, τα μπαρ και οι μοδάτες παραλίες σαν αυτές που βρίσκει κανείς στη Μύκονο την Πάρο ή την Σαντορίνη; Όχι, οπωσδήποτε όχι. Υπάρχουν φυσικά κάθε χρόνο κάποιοι γκρανμαίτρ και διεθνείς μαίτρ που συμμετέχουν στο τουρνουά, όμως η μεγάλη πλειοψηφία των συμμετεχόντων είναι **ερασιτέχνες σκακιστές που έρχονται στην Ικαρία με τους φίλους ή την οικογένειά τους για να συνδυάσουν τις διακοπές τους με ένα σκακιστικό τουρνουά**. Από αυτή την άποψη η Ικαρία είναι το ιδανικό μέρος για τους σκακιστές το καλοκαίρι! Ο Άγιος Κήρυκος, η πρωτεύουσα του νησιού στην οποία φιλοξενεί το τουρνουά, είναι στην πραγματικότητα μια μικρή κωμόπολη όπου

κάθε πρωί και κάθε βρόδου οι σκακιστές συναντιούνται στα καφενεία και τις ταβέρνες κάτω στο λιμάνι. Εκεί μπορεί κανείς να πει τον καφέ του, να συζητήσει (και να κουτσομπολέψει αν θέλετε ☺) ή απλά να χαλαρώσει ατενίζοντας το Ικάριο Πέλαγος.

Η ατμόσφαιρα είναι ιδιαίτερα χαλαρωτική και κανείς δε βιάζεται! Αυτό είναι ένα πολύ ιδιαίτερο χαρακτηριστικό της Ικαρίας. **Δεν υπάρχει βιασύνη για τίποτα!** Η κατάσταση αυτή μπορεί να φανεί παράξενη, ακόμη και ενοχλητική για τον νεοφερμένο επισκέπτη, όμως δε χρειάζεται πάνω από μία-δύο μέρες ώστε κανείς να συνηθίσει τον τοπικό ρυθμό ζωής, να προσαρμοστεί σε αυτόν και να αρχίσει να τον απολαμβάνει! Στην πραγματικότητα αυτό το χαλαρό κλίμα είναι που φαίνεται ότι εκτιμούν οι περισσότεροι επισκέπτες στην Ικαρία και επιστρέφουν σε αυτή. Η κατάσταση είναι τόσο χαλαρή που σε μερικές περιπτώσεις μπορεί κανείς να φύγει από ένα καφενείο ή μια ταβέρνα χωρίς να πληρώσει εκείνη τη στιγμή. Οι σερβιτόροι συνήθως δε βιάζονται. Έτσι κι αλλιώς οι πελάτες στο ίδιο μέρος θα είναι και την επόμενη μέρα και θα πληρώσουν τότε την οφειλή τους!

Κατά τους θερινούς μήνες η Ικαρία είναι προσβάσιμη αεροπορικώς (υπάρχουν καθημερινές πτήσεις από την Αθήνα ενώ υπάρχουν επίσης πτήσεις από τη Θεσσαλονίκη και το Ηράκλειο) ή ακτοπλοϊκώς (καθημερινά δρομολόγια από τον Πειραιά). Αν και όχι ιδιαίτερα μεγάλη σε μέγεθος, η Ικαρία έχει δύο λιμάνια, τον Άγιο Κήρυκο (όπου φιλοξενούνται οι αγώνες) και τον Εύδηλο (στη βόρειο-δυτική πλευρά του νησιού). Ανάλογα με το πρόγραμμα δρομολογίων κάθε πλοίο πιάνει σε ένα από τα δύο λιμάνια ενώ, σε κάποιες περιπτώσεις, πιάνει και στα δύο. **Για τους συμμετέχοντες στο τουρνουά, οι οποίοι φτάνουν στον Εύδηλο**, η οργανωτική επιτροπή προσφέρει δωρεάν μεταφορά στον Άγιο Κήρυκο με πούλμαν. Επιπλέον, πολύ συχνά η οργανωτική επιτροπή εξασφαλίζει για τους συμμετέχοντες του τουρνουά και μια σημαντική έκπτωση στο κόστος των ακτοπλοϊκών εισιτηρίων.

Ο τρόπος ζωής των Ικαριωτών είναι πολύ ήρεμος αλλά και υγιεινός σε τέτοιο βαθμό που το νησί να εντάσσεται στην πολύ μικρή και ιδιαίτερα τιμητική λίστα των “Μπλε Ζωνών” πάνω στον πλανήτη. Οι Ικαριώτες έχουν ιδιαίτερα υψηλό προσδόκιμο ζωής ενώ, σύμφωνα με πρόσφατες έρευνες, οι χρόνιες παθήσεις είναι αρκετά σπάνιες στο νησί. Επιπλέον οι κάτοικοι του νησιού εμφανίζουν καρκίνο σε ποσοστό 20% λιγότερο σε σχέση με τον υπόλοιπο πληθυσμό, εμφανίζουν κατά 50% λιγότερα καρδιαγγειακά νοσήματα ενώ τα ποσοστά άνοιας είναι σχεδόν μηδενικά!

Οι Ικαριώτες είναι φιλικόι, και ανοιχτοί άνθρωποι. Η συμπεριφορά τους αυτή είναι έκδηλη και κατά τη διάρκεια του τουρνουά. **Η ατμόσφαιρα** του τουρνουά είναι πολύ φιλική, σχεδόν οικογενειακή, με μοναδικό όρο προς τους συμμετέχοντες να ακολουθούν συγκεκριμένους ενδυματολογικούς κανόνες: Τα κοντά παντελόνια και γενικά η καλοκαιρινή χαλαρή αμφίεση είναι απαραίτητη (ενώ οι κοστουμαρισμένοι παίχτες δεν γίνονται δεκτοί στο χώρο αγώνων ☺). Το τουρνουά λαμβάνει χώρα στο άνετο αθλητικό κέντρο του Αγίου Κηρύκου ενώ, προκειμένου να μη διεξάγονται οι παρτίδες μέσα στη μεσημεριανή ζέση, οι γύροι ξεκινούν στις 7.00 το απόγευμα.

Τίθεται τότε το εύλογο ερώτημα: 7.00 μ.μ., μήπως είναι λίγο αργά. Λοιπόν, όχι, δεν είναι αργά! Στην Ικαρία η νυχτερινή ζωή ξεκινά

μετά τα μεσάνυχτα, έτσι δε χρειάζεται βιασύνη. Αν κανείς επισκεφτεί τα καφέ και τα μπαρ του Αγίου Κηρύκου ένα Σαββατόβραδο περί τις 11.00 μ.μ. ίσως σκεφτεί πως δεν υπάρχει ψυχή στην περιοχή. Εντούτοις, μια ώρα μετά το μέρος σφύζει από ζωή! Τα μεσάνυχτα είναι η ώρα του καφέ και μετά, κατά τις 3.00 ή 4.00 το πρωί, είναι η ώρα για τη ντίσκο! Και τι ώρα πάει κανείς για ύπνο; Ε, περί το ξημέρωμα ή και αργότερα! Ναι, αλλά την επόμενη μέρα οι σκακιστές έχουν παρτίδα; Πάλι δε χρειάζεται άγχος. Η επόμενη παρτίδα ξεκινά στις 7.00 το απόγευμα. Συνεπώς υπάρχει αρκετός χρόνος για έναν καλό ύπνο, μετά μπανάκι στην παραλία, φαγητό, λίγη μεσημεριανή χαλάρωση και έτοιμοι για την επόμενη παρτίδα!

Στην Ικαρία οι παραδόσεις είναι ακόμη ζωντανές και οι Ικαριώτες είναι ιδιαίτερα υπερήφανοι για αυτό. Αν κανείς θέλει να πάρει μια καλή γεύση από την Ικαριώτικη παράδοση θα πρέπει να παρευρεθεί σε ένα από τα περίφημα πανηγύρια του νησιού που οργανώνονται σε διάφορα χωριά της Ικαρίας κατά τη διάρκεια όλου του καλοκαιριού. Στα πανηγύρια μπορεί κανείς να δοκιμάσει το περίφημο Ικαριώτικο κρασί καθώς και τα τοπικά εδέσματα ενώ θα έχει την ευκαιρία να χορέψει τον πασιγνωστο Ικαριώτικο μέχρι το πρωί (ναι, το να πηγαίνει κανείς για ύπνο το ξημέρωμα είναι μια παλιά παράδοση στην Ικαρία)

Από την άλλη, για όσους δεν είναι φίλοι της νυχτερινής διασκέδασης, η Ικαρία είναι επίσης το ιδανικό μέρος για χαλάρωση. Υπάρχουν κατ’ αρχήν αρκετές όμορφες παραλίες να επισκεφθεί κανείς (λ.χ. το Γαλισκάρι, ο Αρμενιστής, ο Νας, το Πριόνι, η Μεσσακλή, ο Φάρος ή ο Άγιος Γιώργης για να αναφέρουμε μόνο μερικές). Επίσης, πέρα από τον Άγιο Κήρυκο, μπορεί κανείς να επισκεφθεί τον Εύδηλο, στην άλλη πλευρά του νησιού, ή το Φάρο και τις Ράχες (όπου τα καταστήματα είναι κλειστά το πρωί αλλά ανοίγουν το βράδυ!). Μια καλή ιδέα είναι επίσης η ενοικίαση ενός αυτοκινήτου που θα επιτρέψει στον επισκέπτη να κάνει ολόκληρο τον κύκλο του νησιού και να δει τα πολλά μικρά χωριουδάκια πάνω στο όρο Αθήρας αλλά και να θαυμάσει τη θέα του νησιού και του πελάγους από ψηλά ενώ όσοι αρέσκονται σε λίγο πιο δύσκολες διαδρομές μπορούν να επισκεφθούν το Μαγκανίτη και το Καρκινάγρι. Τέλος, με ορμητήριο την Ικαρία μπορεί κανείς να επισκεφθεί σε μονοήμερες εκδρομές τους γειτονικούς Φούρνους (με τις πολύ ωραίες παραλίες αλλά και τα νόστιμα ψάρια και τους αστακούς) ή την Πάτμο με το περίφημο Μοναστήρι της Αποκάλυψης.

Γενικά, η Ικαρία δεν είναι ένα κλασσικό τουριστικό νησί με μεγάλα ξενοδοχεία και προηγμένες τουριστικές υπηρεσίες. Κατά τη διάρκεια του τουρνουά οι συμμετέχοντες διαμένουν σε μικρά ξενοδοχεία, πανσιόν και ενοικιαζόμενα δωμάτια. Αυτά δεν έχουν φυσικά τις ανέσεις ενός 5στερου ξενοδοχείου, είναι όμως καθαρά και καλοδιατηρημένα, έχουν δικό τους μπάνιο (μερικά από αυτά διαθέτουν και μια μικρή κουζίνα), είναι εξοπλισμένα με air-condition (αν και τα καλοκαιρινά μελέμια συχνά κάνουν περιπτή τη χρήση του) ενώ σχεδόν όλα διαθέτουν επιπλέον ψυγείο και τηλεόραση. Τα καταλύματα των σκακιστών βρίσκονται κυρίως στον Άγιο Κήρυκο και τα γειτονικά Θέρμα που φημίζονται για τα ιαματικά λουτρά τους και που με λίγα ευρώ μπορεί κανείς να απολαύσει ένα χαλαρωτικό μπάνιο ή μασάζ.

Τα Θέρμα βρίσκονται σε απόσταση 20 λεπτών με τα πόδια από τον Άγιο Κήρυκο ή 5-6 λεπτά με το αυτοκίνητο ή το λεωφορείο

(που παρέχεται δωρεάν για τους συμμετέχοντες στο τουρνουά) **Το γενικότερο κόστος συμμετοχής για τους σκακιστές διατηρείται πάντα σε λογικά επίπεδα** ενώ οι διοργανωτές παρέχουν εκπτώσεις σε νέους σκακιστές, οικογένειες, ομάδες αλλά και ανέργους. Επιπλέον **το κόστος ζωής στην Ικαρία είναι γενικά χαμηλό**. Έτσι μπορεί κάποιος να απολαύσει όμορφες διακοπές χωρίς να δαπανήσει πολλά χρήματα.

Μιλώντας τέλος, γενικότερα για τις σκακιστικές εκδηλώσεις στο νησί, αυτές είναι για την τοπική κοινωνία, όχι απλά **ένα πολιτιστικό και αθλητικό γεγονός** αλλά επιπλέον **και ένα σημαντικό οικονομικό γεγονός** καθώς για πάνω από 10 μέρες, όλα τα ξενοδοχεία, οι πανσιόν, τα δωμάτια, τα εστιατόρια και οι καφετέριες της περιοχής είναι γεμάτες από σκακιστές, κάτι ιδιαίτερα σημαντικό για την τοπική οικονομία σε μια περίοδο (μέσα Ιουλίου) που δεν έχει ξεκινήσει ακόμη η έντονη τουριστική κίνηση. Αυτός είναι και ένας από τους βασικούς λόγους που ο Δήμος Αγίου Κηρύκου παλαιότερα και τώρα πλέον ο νέος καλλικρατικός Δήμος της Ικαρίας στηρίζει σταθερά το θεσμό του τουρνουά όλα αυτά τα χρόνια!

Αυτή τη χρονιά ο **“Ίκαρος” γίνεται 36 ετών** και προσκαλεί όλους τους σκακιστές να επισκεφθούν την Ικαρία! Ο φετινός εκδηλώσεις **“Ίκαρος” 2013 (13 με 21 Ιουλίου)** περιλαμβάνουν, εκτός από το παραδοσιακό διεθνές ανοιχτό τουρνουά, **αρκετές παράλληλες εκδηλώσεις** όπως τουρνουά μπλιτς, ράπιντ και μπλάντ, διαγωνισμό λύσης προβλημάτων και επίδειξη σιμουλτανέ.

Πληροφορίες για το νησί της Ικαρίας είναι διαθέσιμες στις ιστοσελίδες:

<http://www.island-ikaria.com> , <http://www.nikaria.gr> ,
<http://www.ikariamag.gr> and <http://ikariaki.gr>

Πληροφορίες για τις “Μπλε Ζώνες” και την Ικαρία υπάρχουν στις ιστοσελίδες:

<http://www.bluezones.com/2009/05/dateline-ikarian-blue-zone/>
<http://www.bluezones.com/live-longer/education/expeditions/ikaria-greece/>
<http://www.youtube.com/playlist?list=PL50D33297F0C8E692&feature=plcp>

Ενώ αναφορές και στοιχεία για τα προηγούμενα τουρνουά υπάρχουν στις διευθύνσεις:

<http://www.chessvibes.com/reports/summer-chess-in-ikaria/>

<http://www.chessvibes.com/reports/three-way-tie-at-ikaros-chess-festival/>

<http://www.chessvibes.com/reports/prohaszka-wins-ikaria-2012>

<http://www.chess.gr/ikaros/>

<http://interviews.chessdom.com/dimitris-skyrianoglou>

<http://www.chess.gr/ikaros/History-Facts.html>

Η επίσημη ιστοσελίδα του Διεθνούς Σκακιστικού Τουρνουά Ίκαρος με όλες τις πληροφορίες για τη διοργάνωση βρίσκεται στη διεύθυνση:

<http://www.ikaroschess.gr>

Ενώ όσοι χρειάζονται περισσότερες λεπτομέρειες μπορούν να επικοινωνούν στα τηλέφωνα

6947-829772 (κ. Δημήτρης Καπαγιαννίδης)

6977-730286 (what's-up) & 211 1831055 (κ. Αντζελα Σιάκα)

Ή μπορούν να στείλουν e-mail στη διεύθυνση:

ikaroschess@gmail.com

>>> Φιλική (και όχι διαφημιστική) **σημείωση της σύνταξης:**

δοκιμάστε και τα τοπικά αναψυκτικά –με σήμα τη σκακίερα!– που απεικονίζονται παρακάτω.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΣΤΕΓΗ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ Η ΚΟΡΥΦΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΣΗΜΕΡΑ

της

ΕΦΗΣ ΣΑΛΤΑΜΑΡΑ

Η Πνευματική Στέγη Περιστερίου ξεκίνησε σαν πολιτιστικός σύλλογος στο Περιστέρι και από το **1984** πρόσθεσε στις δραστηριότητές της και το σκάκι. Στη συνέχεια το σκάκι ήταν το μοναδικό κομμάτι που απέμεινε σε λειτουργία αλλά ήταν αυτό που θα έφτανε το σύλλογο σε διαχρονικό σπουδαίο έργο αθλητικής, πολιτιστικής και κοινωνικής προσφοράς στην πόλη του Περιστερίου.

Ο σύλλογος στηριζόμενος στην πολύ καλή διοικητική του λειτουργία, την άριστη σχέση με τους τοπικούς φορείς, την νοικοκυροσύνη και τους υψηλούς στόχους δημιούργησε γρήγορα αίσθηση στο σκακιστικό γίγνεσθαι για να φτάσει αργότερα και να παραμείνει μέχρι σήμερα στην κορυφή της πυραμίδας του Ελληνικού σκακιού.

Το **2002** ήταν η χρονιά που η ομάδα ανέβηκε για πρώτη φορά στην **Α' Εθνική** κατηγορία γρήγορα καταξιώθηκε σ αυτήν και στην συνέχεια έγραψε και γράφει την δική της

ξεχωριστή ιστορία. Το 2009 έφτασε στο δεύτερο σκαλί της βαθμολογίας για να ακολουθήσει η απόλυτη κυριαρχία με τρία συνεχόμενα πρωταθλήματα **Α' Εθνικής 2010 (Περιστέρι), 2011 (Ερέτρια), 2012 (Πάτρα – Ρίο)**.

Οι «**Ιππότες της Δυτικής Αθήνας**» όπως αποκαλούνται από τον τοπικό τύπο κατέκτησαν δυο **κύπελλα Ελλάδος 2010, 2012** και δύο Πρωταθλήματα **Παιδών – Κορασίδων 2010, 2011**. Στην τελευταία διοργάνωση του πρωταθλήματος Παιδών – Κορασίδων (2012) μοιράστηκαν την πρώτη θέση με την ομάδα του ΣΟ Καβάλας και κατατάχθηκαν δεύτεροι σύμφωνα με τα κριτήρια των αγώνων.

Σε διασυλλογικό πάντα επίπεδο στην περιοχή της Αττικής η Πνευματική Στέγη Περιστερίου μετρά αναρίθμητους τίτλους σ' όλες τις διοργανώσεις (Κύπελλο Αττικής, Παιδών –

Κορασίδων, Νέων, Εφήβων, Παιδων, Παμπαιδων, Γυναικών, Σπ. Μπίκου, Αττικής Φιλίας κ.α.).

Είναι αναμφισβήτητα η κορυφαία Ελληνική ομάδα τα τελευταία χρόνια, ενώ λίγους μήνες πριν έγραψε λαμπρή σελίδα και σε διεθνές επίπεδο με την κατάληψη μιας θέσης στην πρώτη **οκτάδα του πρώτου Παγκόσμιου Πρωταθλήματος πόλεων** εκπροσωπώντας την Αθήνα και το Περιστέρι στα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα (Χριστούγεννα 2012).

Στην ομάδα ανήκουν οι κορυφαίοι Έλληνες διεθνείς γκραντ μαιτρ, Γιάννης Παπαϊωάννου, Χριστόδουλος Μπανίκας, Στέλιος Χαλκιάς, ενώ αγωνίστηκε για δυο χρόνια και ο Βασίλης Κοτρωνιάς. Ο διεθνής μαιτρ Ανδρέας Τζερμιαδιανός έχει σημαντική και πολυετή προσφορά στο σύλλογο. Επίσης κορυφαία ονόματα του Παγκοσμίου σκακιού αγωνίστηκαν με την Πνευματική Στέγη Περιστερίου στο Πρωτάθλημα Α΄ Εθνικής δίνοντας ξεχωριστό χρώμα και μεγαλύτερη αίγλη όπως ο **V. Ivanchuk, J. Polgar, F. Garuana, B. Maciejka**.

Σε νεανικό ατομικό επίπεδο πολυάριθμες είναι οι διακρίσεις σε Πανελλήνιο επίπεδο είτε πρόκειται για παιδιά που ξεκίνησαν από το σύλλογο (Ανέστης Μιχαηλίδης, Παύλος Μποζινάκης, Παναγιώτης Σπύρου, Φίλιππος Σεμπάστιαν, Μαρίνα Σπύρου, Γιάννης Μπέλλος, Φωτεινή Κόκκοτα) είτε ενσωματώθηκαν αργότερα (Γιάννης Σταθόπουλος, Ζωή Ιορδανίδου, Γιώργος Παπαδόπουλος, Παντελής Τζουγανάκης, Ευγένιος Ιωαννίδης, Ελισάβετ Παπαθανασίου, Φραγκίσκος Τσίρος, Ελένη Φράγκου).

Μια ιδιαίτερη πτυχή των δραστηριοτήτων του συλλόγου είναι η πραγματοποίηση ιδιαίτερα επιτυχημένων σκακιστικών εκδηλώσεων σε όλα τα επίπεδα με κορυφαίες την διοργάνωση του Παγκόσμιου Πρωταθλήματος Νέων (2001) στο εκθεσιακό κέντρο Περιστερίου και του Πρωταθλήματος Α΄ Εθνικής κατηγορίας (2010) στο Ολυμπιακό ακίνητο της πόλης. Πρωταθλήματα Νέων – Νεανίδων, Παιδων – Κορασίδων, σχολικά, κλειστό Πρωτάθλημα Ανδρών και πολλά άλλα έχουν φέρει τη σφραγίδα της επιτυχίας της Πνευματικής Στέγης Περιστερίου.

Τα τελευταία χρόνια σε συνεργασία με την Σκακιστική Ακαδημία Κορινθίας συμμετέχει στην διοργάνωση του

κορυφαίου **διεθνές τουρνουά «ΙΣΘΜΙΑ»** που θα διεξαχθεί φέτος για τρίτη χρονιά (18-25 Αυγούστου).

Θα πρέπει να τονιστεί και η άριστη συνεργασία των διοικούντων με την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια τοπική αυτοδιοίκηση και ότι ο σύλλογος στεγάζεται σε χώρο που έχει παραχωρηθεί από τον Δήμο Περιστερίου. Μάλιστα η Δημοτική αρχή αναγνωρίζοντας το έργο και την μεγάλη προσφορά του συλλόγου στην περιοχή αποφάσισε πρόσφατα την ανακαίνιση και την διεύρυνση του χώρου του εντευκτηρίου με σκοπό η Πρωταθλήτρια Ελλάδος να διαθέτει και χρησιμοποιεί κατάλληλο χώρο.

Τελειώνοντας δεν θα πρέπει να παραλείψουμε στην προσπάθεια του συλλόγου για μαζική διάδοση του αθλήματος στην Περιστεριώτικη νεολαία από σκακιστές – προπονητές του συλλόγου με επικεφαλής τον προπονητή Ανέστη Μιχαηλίδη διδάσκοντας το σκάκι σε δεκάδες σχολεία και εκατοντάδες μαθητές του Περιστερίου.

Παράλληλα τα τμήματα υποδομής του συλλόγου παράγουν συνεχώς νέα ταλέντα που διακρίνονται σε πανελλήνιο επίπεδο και πλαισιώνουν αγωνιστικά το σύλλογο.

ΕΙΔΙΚΕΣ e-ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΟΥ «ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΣΚΑΚΙΟΥ»

ΑΝΑΡΤΗΘΗΚΑΝ ΣΤΟ ΣΑΙΤ ΤΗΣ ΕΣΟ:

TO 3^ο GRAND PRIX ΤΗΣ FIDE
Τσουγκ - Ελβετία, Απρίλιος 2013

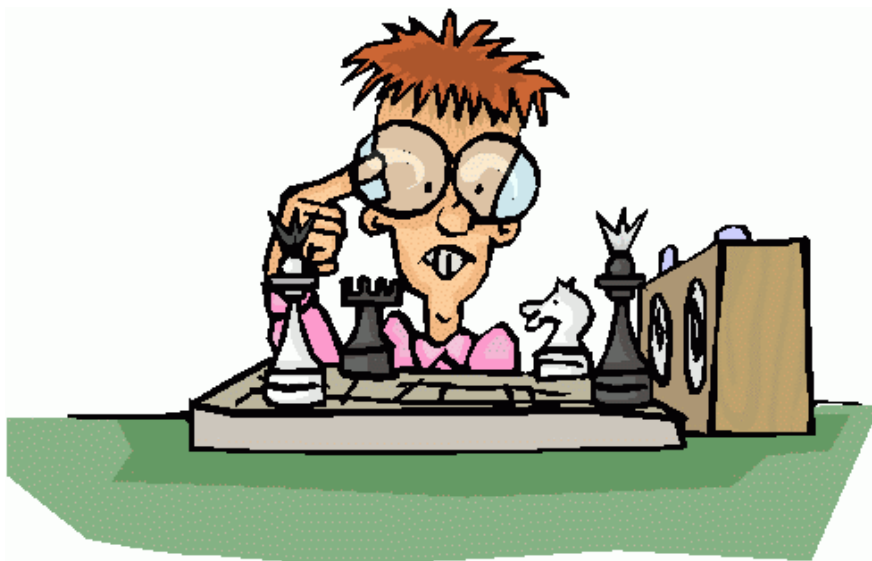
TO ΤΟΥΡΝΟΥΑ ΜΝΗΜΗΣ ΑΛΙΞΙΝ
Παρίσι / Αγία Πετρούπολη, Απρίλιος-Μάιος 2013
(24 σελίδες Α4, 45 παρτίδες, 16 έγχρωμες φωτό,
35 διαγράμματα, πίνακες με στατιστικά στοιχεία)

ΤΟΥΡΝΟΥΑ ΤΩΝ ΔΙΕΚΔΙΚΗΤΩΝ
Λονδίνο, Μάρτιος – Απρίλιος 2013
(30 σελίδες Α4, 56 παρτίδες, 41 έγχρωμες φωτό,
45 διαγράμματα, πίνακες με στατιστικά στοιχεία)

ΤΟ ΣΟΥΠΕΡ-ΤΟΥΡΝΟΥΑ ΤΑΤΑ ΣΤΙΛ,
Βαίκ Αν Ζε, 12-27/1/2013 (21 σελίδες)

ΥΠΟ ΕΚΔΟΣΗ:
TO 4^ο GRAND PRIX ΤΗΣ FIDE
Θεσσαλονίκη, Ιούνιος 2013

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΑΞΙΑ ΤΟΥ ΣΚΑΚΙΟΥ

του
ΙΩΑΝΝΗ ΠΑΝΑΓΑΚΟΥ
Συγγραφέα & Προπονητή

Κείμενο διάλεξης με θέμα
«Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΑΞΙΑ ΤΟΥ ΣΚΑΚΙΟΥ»
που δόθηκε στις 19 Μαρτίου 2013
στην Αθήνα,
στα πλαίσια των επιμορφωτικών
εκδηλώσεων
της Πανελληνίας Ένωσης Λογοτεχνών.

Εκτιμούμε ότι το πολύ ενδιαφέρον κείμενο του κ. Παναγάκου θα αποτελέσει την αφετηρία ενός γόνιμου διαλόγου για το συγκεκριμένο θέμα.

Προσκαλούμε λοιπόν και άλλους προπονητές ή εκπαιδευτικούς-σκακιστές που έχουν σχετικές εμπειρίες να συμμετάσχουν σ' αυτόν με τις απόψεις και τις εργασίες τους.

(2ο & τελευταίο μέρος)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

Η ΔΙΑΠΑΙΔΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ

Εδώ θα δούμε μερικά παραδείγματα για το πώς, ο εκάστοτε εκπαιδευτής μπορεί να χρησιμοποιήσει τη σκακιστική θεωρία και πράξη για να παραλληλίσει το σκάκι με τη ζωή και έτσι να δώσει κάποια εφόδια για τη ζωή στον μαθητή-σκακιστή, εφόδια με τα οποία μπορεί να καλλιεργηθούν θετικά, όλα τα εκείνα στοιχεία του χαρακτήρα τα οποία χαρακτηρίζουν μια ολοκληρωμένη προσωπικότητα.

Τα παραδείγματα είναι παρμένα από τα βιβλία του υπογράφοντος "Μαθαίνω και Παίζω Σκάκι" και "Η Μάχη στα Άστρα και Μαύρα Τετράγωνα"...

• Στο μάθημα αυτό διαπιστώσαμε, ότι η αποτελεσματικότητα των κομματιών εξαρτάται από την τοποθέτησή τους.

Αν τα τοποθετούμε στη σωστή θέση, η δύναμή τους και, συνεπώς, η αποτελεσματικότητά τους, αυξάνεται, ενώ, αντίθετα, αν τα τοποθετούμε σε λάθος θέσεις, χάνουν τη δύναμή τους, και, επομένως, δε μπορούν να είναι αποτελεσματικά. Το ίδιο συμβαίνει με όλα τα πράγματα στη ζωή μας. Για παράδειγμα, τί αξία έχει να έχουμε τα πάντα μέσα στο σπίτι μας, αλλά να μη μπορούμε να τα βρούμε και να τα χρησιμοποιήσουμε, όταν τα χρειαζόμαστε, επειδή δεν έχουμε φροντίσει να τα έχουμε τοποθετήσει με τάξη στη σωστή τους θέση, με αποτέλεσμα να μη ξέρουμε πού βρίσκεται το κάθε τι. Γι' αυτό, να θυμάσαι:

**"Τα κάθε πράγμα, μία θέση,
και κάθε πράγμα, στη θέση του".**

• Το σκάκι είναι το κορυφαίο πνευματικό άθλημα, και θα σε ωφελήσει πολύ, και στο μυαλό και στο χαρακτήρα. Αυτό όμως δε σημαίνει ότι θα πρέπει να παραμελείς τα μαθήματά σου για χάρη του σκακίου. Να θυμάσαι πάντοτε, ότι **πρώτα πρέπει να είσαι καλός μαθητής, και μετά καλός σκακιστής.**

Εξ άλλου, αν αγαπάς πραγματικά το σκάκι, μπορείς σίγουρα να βρεις το χρόνο να ασχοληθείς μ' αυτό, χωρίς να είναι ανάγκη να παραμελήσεις τα μαθήματά σου, (λίγο από την τηλεόραση, λίγο από το παιχνίδι, λίγο από το καθισό, πάντοτε κάποιο χρόνο θα μπορείς να βρίσκεις, για να τον αξιοποιείς πιο παραγωγικά). Μόνο έτσι θα μπορέσεις να αποκτήσεις τις γνώσεις που χρειάζεσαι, για να επιτύχεις στη ζωή σου σαν πνευματικός άνθρωπος.

Από την άλλη μεριά όμως, **το πνευματικό οικοδόμημα που θα κτίσεις, θα πρέπει να έχει γερά θεμέλια και πολύ καλό σκελετό, όπως ακριβώς συμβαίνει και στο σκάκι**, όπου, όπως είδαμε στο μάθημα αυτό, ο καλός σκακιστής χτίζει από την αρχή του παιχνιδιού τις βάσεις, αναπτύσσοντας και τοποθετώντας σωστά τα κομμάτια του, για να μπορέσει, αργότερα, να επιτεθεί με επιτυχία και να νικήσει.

Κάτι ανάλογο θα πρέπει να κάνεις κι' εσύ με το χαρακτήρα σου, αν θέλεις να γίνεις, όχι μόνο τυπικά, αλλά και ουσιαστικά, κορυφαίος πνευματικός άνθρωπος **να του φτιάξεις γερές βάσεις, στέρεα θεμέλια, σταθερό σκελετό, να δημιουργήσεις, δηλαδή, σωστό και ισχυρό χαρακτήρα, ο οποίος δε θα άγεται και θα φέρεται από τους άλλους στα εύκολα και στα ταπεινά, αλλά θα επιδιώκει, θα πολεμά και θα επιτυγχάνει τους πιο υψηλούς στόχους που του αρμόζουν.** Και αυτό θα το επιτύχεις με τη συστηματική προσπάθεια ανακαλύψεως των ελαττωμάτων σου και καταπολεμήσεώς τους. Θα πρέπει δηλαδή να κάνεις αυτοκριτική, όπως ακριβώς και με την ανάλυση των παρτίδων σου - όπου, προσπαθώντας να ανακαλύψεις τα σφάλματά και τα ελαττώματά σου, και, καταπολεμώντας τα, να μην τα επαναλάβεις - και, από εκεί και πέρα, να μη σταματάς ποτέ την προσπάθεια βελτιώσεώς σου. Μόνο έτσι θα κατορθώσεις να μοιάσεις κι' εσύ με το παιγνίδι που διάλεξες να ασχολείσαι και το

οποίο είναι, πράγματι, το κορυφαίο πνευματικό άθλημα.

● Στο σκάκι, όταν λέμε πως η επίθεση πρέπει να έχει συνέχεια, εννοούμε, όπως είδαμε και στο μάθημα αυτό, το να απειλούμε συνεχώς τον αντίπαλο, με τρόπο που να μην του δίνεται χρόνος να αντιδράσει και να εφαρμόσει το σχέδιό του. Αυτό, πάλι, σημαίνει ότι, μετά την πρώτη απειλή εναντίον του αντιπάλου, πρέπει όλες οι υπόλοιπες κινήσεις μας, να είναι συνεπείς με το αρχικό σχέδιο επίθεσης, με βάση το οποίο εκτοξεύσαμε την πρώτη απειλή. Αν υπάρχει αυτή η συνέπεια, τότε η επίθεσή μας θα επιτύχει.

Το παραπάνω φαινόμενο, το σχετικό με τη συνέπεια, μπορεί να συμβεί σε όλες τις δραστηριότητες του ανθρώπου. Αλλά ας δούμε τι σημαίνει συνέπεια στην πράξη ... Συνέπεια, λοιπόν, σημαίνει, το να έχουν όλες οι ενέργειες ενός ατόμου ένα κοινό στόχο, να μην είναι τυχαίες, αλλά να γίνονται προγραμματισμένα, και, πάνω απ' όλα, να είναι σύμφωνες με το χαρακτήρα του ανθρώπου, με την προϋπόθεση βέβαια, ότι ο χαρακτήρας αυτός θα είναι σταθερός. Με άλλα λόγια, συνέπεια σημαίνει σταθερός χαρακτήρας και το να συμφωνεί πάντοτε αυτό που πιστεύει ο άνθρωπος, με αυτό που πράττει. Άρα, η συνέπεια στις πράξεις και στους λόγους του ανθρώπου, δεν του επιτρέπει να προβαίνει σε πράξεις άστοχες, ή, άλλα να λέει και άλλα να πράττει, αλλά, αντίθετα, τον καθοδηγεί με τέτοιο τρόπο, ώστε, η κάθε του ενέργεια να ενισχύει τις άλλες, και, συνεπώς, η συνέπεια στις πράξεις και στους λόγους ενός ατόμου, μπορεί να το οδηγήσει πολύ πιο εύκολα στην επιτυχία, απ' ό,τι, αν ήταν ασυνεπής. Γι' αυτό, λοιπόν, μη ξεχνάς ποτέ το συμπέρασμα που βγαίνει από το παρόν μάθημα:

“Η Ασυνέπεια είναι όπως η μέθη:

Σε κάνει να παραπατάς και να παραπαίεις, σε κάθε σου κίνηση.

Αντίθετα, η Συνέπεια οδηγεί, με σταθερά και γοργά βήματα, στην κορυφή και στην επιτυχία”.

● Στο μάθημα αυτό είδαμε πώς μπορούμε, εφαρμόζοντας μερικούς από τους κανόνες επίθεσης, να αλλάζουμε την κατάσταση επάνω στη σκακιέρα και να δημιουργούμε μόνοι μας τις προϋποθέσεις της νίκης, ακόμα και εναντίον ισχυρότερων ποσοτικά δυνάμεων, φτάνει η επίθεσή μας να κατευθύνεται στο ασθενέστερο σημείο της αντίπαλης διάταξης, και οι επιτιθέμενες δυνάμεις να έχουν υπεροχή στο συγκεκριμένο σημείο επίθεσης, άσχετα με το συσχετισμό δυνάμεων στο υπόλοιπο τμήμα της σκακιέρας. Είδαμε δηλαδή την **αξία της γνώσης**, το **μεγαλείο της πίστης**, της **θέλησης** και της **διάθεσης για νίκη**, τη **δύναμη της δημιουργικής σκέψης**, καθώς και τη σημασία της **αγωνιστικής προσπάθειας**, με την οποία μπορούμε να δημιουργήσουμε μόνοι μας τις προϋποθέσεις για την επιτυχία. Και τελικά διαπιστώσαμε τον **θρίαμβο των πνευματικών και ηθικών δυνάμεων επάνω στην ποσότητα και τη δύναμη της ύλης**.

● Αυτό λοιπόν που μας διδάσκει το σκάκι με το παρόν μάθημα, ας μη το ξεχνάμε ποτέ. Πάντοτε στη ζωή μας πρέπει:

- Να έχουμε τη θέληση και τη δυνατότητα να αγωνιζόμαστε, πιστεύοντας στις ικανότητές μας και χρησιμοποιώντας το μυαλό και τις γνώσεις μας.

- Να δημιουργούμε μόνοι μας την τύχη μας και να μην εξαρτόμαστε ποτέ απ' αυτή.

- Να πολεμάμε να κατακτήσουμε το όραμα των ιδανικών μας, αλλά και ό,τι άλλο δικαιούμαστε σύμφωνα με τους νόμους και τον ηθικό κώδικα της κοινωνίας μας.

- Να μην εγκαταλείπουμε ποτέ τον αγώνα, αλλά να χρησιμοποιούμε - όσο πιο αποτελεσματικά μπορούμε - τα μέσα τα οποία διαθέτουμε, και κυρίως το θείο δώρο της σκέψης. Αν τα κάνουμε όλα αυτά, τότε η νίκη δεν μπορεί, παρά να γείρει, όπως συμβαίνει και σε παρόμοιες περιπτώσεις και στο σκάκι, με το μέρος μας.

● Το Σκάκι είναι ένα άθλημα στο οποίο οι αντίπαλοι μαθαίνουν να είναι φίλοι μεταξύ τους και να δίνουν τα χέρια και πριν και μετά τον αγώνα.

Είναι, επίσης, το μόνο αγώνισμα στο οποίο οι αθλητές ασκούνται στο να χρησιμοποιούν τη λογική και την κρίση τους, να είναι μεθοδικό και προνοητικό, και μαθαίνουν να αποφεύγουν την προχειρότητα και την επιπολαιότητα.

Ακόμα το Σκάκι δεν έχει άλλο όμοιο του χόμπυ που να μπορεί να καλλιεργεί τις πνευματικές ικανότητες τόσο πολύ όσο αυτό και συγχρόνως να διασκεδάζει τον άνθρωπο ώρες ατέλειωτες.

Τέλος, είναι το μοναδικό παιχνίδι στο οποίο οι νέοι διδάσκονται να αγωνίζονται χρησιμοποιώντας αποκλειστικά το μυαλό τους και τις ικανότητές τους, και να στηρίζονται πάντοτε στις δικές τους δυνάμεις.

Για όλους αυτούς τους λόγους, πρέπει να αισθάνεσαι υπερηφάνεια για τον εαυτό σου που έκανε αυτή την επιλογή, αλλά και υποχρέωση προς τους γονείς σου που σου έδωσαν την ευκαιρία να ασχοληθείς με αυτό, το **ΚΟΡΥΦΑΙΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΑΘΛΗΜΑ**.

Αυτά όλα σημαίνουν ότι, θα δείξεις έμπρακτα την ευγνωμοσύνη σου προς τους γονείς σου, μην παραμελώντας τα μαθήματα του Σχολείου για χάρη του Σκακιού, αλλά χρησιμοποιώντας τις ώρες που πρέπει να ασχοληθείς με το Σκάκι, με προσοχή, ενδιαφέρον και επιμέλεια.

Αν τα κάνεις όλα αυτά, τότε κ' εσύ να είσαι σίγουρος, ότι η επιλογή σου αυτή δε θα προδώσει ούτε εσένα ούτε τους γονείς σου, αλλά, αντίθετα, θα αποτελέσει ένα από τα πιο σημαντικά εργαλεία για να επιτύχεις και να καταξιωθείς ως πνευματικός άνθρωπος, και, προ πάντων, ως σεμνός αγωνιστής στο δύσκολο αγώνα της ζωής που σε περιμένει αύριο.

● Όπως θα διαπίσωσες μόνος σου, μόνο μέσα σε δύο μαθήματα που έκανες μέχρι τώρα, απέκτησες, κίλας, γνώσεις, που, λίγο πριν, ασφαλώς σου προξενούσαν φόβο, μόνο και που τις έβλεπες να παρουσιάζονται σε βιβλία, εφημερίδες ή περιοδικά. Ποιος αρχάριος, άλλωστε, δεν ένιωσε δέος, όταν πρωτοαντίκρισε σε μια σκακιστική στήλη, σε κάποια εφημερίδα, τα **“Πα1”**, **“Σθ7”**, **“β8”** κ.λ.π. “Τι να είναι άραγε”, θα αναρωτιόταν: “Μαθηματικά ή λογιστικά!” Και όμως, όπως ο τολμηρός ορειβάτης ξεκινά και κατακτά την κορυφή του Ολύμπου, με τον ίδιο τρόπο, και ο αρχάριος που δεν του αρέσει αυτός ο ρόλος - ο ρόλος του αρχαρίου - προσπαθεί και, μετά από λίγο, είναι σε θέση να καταλαβαίνει πολύ καλά αυτά τα “εργολυφικά”. Έτσι κ' εσύ, μέσα στο μικρό αυτό χρονικό διάστημα, κατάφερες να αποκτήσεις γνώσεις, ή, τουλάχιστον, να καταλαβαίνεις πράγματα που άλλοι δεν πρόκειται να κατανοήσουν ή να αποκτήσουν ποτέ. Ξέρεις γιατί το κατάφερες αυτό; Το κατάφερες επειδή **τόλημεις**, επειδή **αγωνίστηκες**, επειδή **προσπάθησες**. Γι' αυτό,

παρ' όλο ότι ακόμα δεν κατάφερες να φτάσεις εκεί που θα ήθελες, ανήκης πλέον στην ομάδα των πρώτων, των αγωνιστών, εκεί που και ο τελευταίος είναι μέσα στους πρώτους, γιατί...

“Ο πραγματικά τελευταίος, είναι μόνο εκείνος που δεν τόλημσε”.

● Στο σκάκι, δύο παίκτες μπορούν να παίξουν πολλές παρτίδες, και άλλες φορές να νικήσει ο ένας και άλλες φορές ο άλλος. Αυτό συμβαίνει, ιδιαίτερα, όταν οι παίκτες έχουν περίπου τις ίδιες γνώσεις και ηλικία, και σημαίνει ότι, αυτός που θα χάσει την πρώτη φορά, δεν είναι σίγουρο ότι θα χάσει και στις επόμενες παρτίδες, αν βέβαια προσέξει και δεν κάνει λάθη. Από το γεγονός αυτό, μπορούμε να καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι, **δεν πρέπει να φοβόμαστε να παίξουμε, ούτε να ντρεπόμαστε αν χάσουμε**. Γιατί, μεγαλύτερη σημασία, ακόμα και από τη νίκη, έχει ο **Αγώνας** και η **Προσπάθεια**, η οποία τελικά θα φέρει και τη νίκη. Εξ άλλου, πώς είναι δυνατόν να τερματίσεις νικητής, αν προηγούμενος δεν αγωνισθείς. Ποιος, άλλωστε Παγκοσμιος Πρωταθλητής ξεκίνησε μόνο με νίκες! Γι' αυτό λοιπόν, μη διστάζεις και μη δειλιάζεις. **Ξεκίνα αμέσως τον αγώνα και στο τέλος θα είσαι σίγουρα νικητής**. Και μη ξεχνάς:

“Αν θέλεις να τερματίσεις πρώτος, μόνο ένας τρόπος υπάρχει: Τρέχα”.

και

Το πρώτο βήμα για να μάθεις να νικάς είναι το να μάθεις να χάνεις, δηλαδή, το να μάθεις να αγωνίζεσαι.

● Από το υπόψη μάθημα, βγάλαμε πολλά χρήσιμα συμπεράσματα, για το τι πρέπει να λαμβάνουμε υπόψη μας, πριν να παίξουμε οποιαδήποτε κίνηση. Το πιο σημαντικό, όμως, συμπέρασμα, στο οποίο μπορούμε να καταλήξουμε, απ' όσα αναπτύχθηκαν παραπάνω, είναι ότι, ποτέ δεν πρέπει να κοιτάμε μόνο τα σχέδια τα δικά μας, χωρίς να υπολογίζουμε και το σχέδιο και τις επιδιώξεις του αντιπάλου μας. Δεν πρέπει, δηλαδή, να είμαστε εγωιστές και να νομίζουμε, ότι στη σκακιέρα παίζουμε μόνο εμείς, γιατί τότε, τα σχέδιά μας, αφού δε θα υπολογίζουμε και τις ενδεχόμενες αντιδράσεις του αντιπάλου, δε θα μπορούν να στηριχθούν στην πραγματικότητα την οποία δε θα βλέπουμε, και, άρα, δε θα είναι σωστά και αποτελεσματικά.

Το ίδιο, ακριβώς, συμβαίνει, και σε κάθε κατάσταση που αντιμετωπίζουμε στη ζωή. Αν είμαστε εγωιστές και ισχυρογνώμονες, αν δε εκτιμάμε και την άποψη και την προσπάθεια των άλλων, αν δε σεβόμαστε το δικαίωμα και του “αντιπάλου” να έχει και αυτός κάποιο μερίδιο σ' αυτά που προσφέρει η ζωή, τότε, δε θα μπορούμε να δούμε την πραγματικότητα στην κατάσταση που αντιμετωπίζουμε, και έτσι, δε θα είναι δυνατό να βγάλουμε σωστά συμπεράσματα και να καταρτίσουμε πραγματοποιήσιμα σχέδια, κ' αυτά όλα, γιατί ο εγωισμός και η ισχυρογνωμοσύνη λειτουργούν σαν παρωπίδες που μειώνουν το οπτικό πεδίο και κρύβουν τον ήλιο της αλήθειας. Να θυμάσαι, λοιπόν, πάντοτε ...

“Ο Εγωισμός και η Ισχυρογνωμοσύνη είναι παρωπίδες που κρύβουν τον ήλιο της αλήθειας...”

Αλήθεια, την οποία μπορεί να δει μόνο όποιος σέβεται, εκτιμά και υπολογίζει, και έτσι μπορεί να προβλέπει την προσπάθεια του ανιπάλου του”.

● Από όσα έχουν αναφερθεί μέχρι τώρα σε όλα τα μαθήματα, θα πρέπει να έχεις βγάλει ένα πολύ βασικό συμπέρασμα: Ότι η νίκη στο σκάκι εξαρτάται μόνο από τις κινήσεις τις οποίες κάνουν οι δύο αντίπαλοι. Όποιος κάνει τις καλύτερες κερδίζει. Φυσικά, για να κάνει κάποιος καλές κινήσεις, θα πρέπει να σκέφτεται, πρώτα, πολύ καλά, και να παίζει με προσοχή. Άρα, αυτό που έχει τη μεγαλύτερη σημασία σε ένα αγώνα είναι η σκέψη που κρύβεται πίσω από κάθε κίνηση. Για το λόγο αυτό θα πρέπει να καταβάλεις κάθε δυνατή προσπάθεια για να σκέφτεσαι όσο μπορείς πιο σωστά σε κάθε σου κίνηση. Για να τα καταφέρεις, υπάρχουν και δύο πράγματα που πρέπει να κάνεις: Πρώτον, να εφαρμόζεις πάντοτε τον κανόνα **“κομμάτι που αγγίζεται πρέπει να παίζεται”**. Ακόμα και αν σου επιτρέψει ο αντίπαλός σου να πάρεις πίσω κίνηση, εσύ να μην το δεχτείς. Δεύτερον, όταν μελετάς το μάθημα, ή προσπαθείς να λύσεις μια άσκηση, **ποτέ μη κινείς τα κομμάτια στη σκακιέρα, πριν βεβαιωθείς ότι έχεις βρει τη λύση**. Επίσης, στην περίπτωση που σε κάποια άσκηση συναντάς δυσκολία, μη κοιτάξεις αμέσως τη λύση. Προσπάθησε κι’ άλλο, και μόνο όταν κουραστείς, ή έχεις σκεφτεί τόσο, ώστε να νομίζεις ότι δεν υπάρχει τίποτα άλλο να βρεις, πήγαινε στη λύση του βιβλίου, μα, και τότε, μη βιαστείς να δεις ολοκληρή τη λύση, αλλά, αφού δεις την αρχή, προσπάθησε να συνεχίσεις μόνος σου. Αν τα κάνεις όλα αυτά, τότε, όχι μόνο θα μάθεις πολύ σύντομα να σκέφτεσαι σωστά, αλλά και θα συνηθίσεις να είσαι υπεύθυνος άνθρωπος σε κάθε σου ενέργεια, να μην κάνεις επιπολαιότητες, και να μην είσαι ποτέ προχειρολόγος.

ΣΚΕΨΟΥ - ΣΚΕΨΟΥ - ΣΚΕΨΟΥ

ΣΚΕΨΟΥ ΠΡΙΝ ΚΑΙ ΟΧΙ ΜΕΤΑ

● Μερικοί παίκτες, αφού μάθουν τα σχετικά με την ισοπαλία, δε χάνουν ευκαιρία σε κάθε παρτίδα τους να την επιδιώκουν, με αποτέλεσμα, τις περισσότερες φορές να χάνουν, ή, αν τύχει και παίζουν με παίκτη που επιδιώκει και αυτός την ισοπαλία, να καταφέρνουν να τελειώνουν τις παρτίδες τους χωρίς πραγματικό αγώνα. Συνηθίζουν έτσι να παίζουν χωρίς να ασκούν το μυαλό και κυρίως χωρίς να γυμνάζουν τη θέληση και την αποφασιστικότητά τους, δηλαδή χωρίς να χαλυβδώνουν τη ψυχική τους δύναμη. Αυτό όμως είναι τελειώς αντίθετο απ’ ό,τι μπορεί να μας μάθει το σκάκι, αν το χρησιμοποιούμε σωστά. Γιατί, εκείνο που πρέπει να πάρουμε πρώτα απ’ όλα από το σκάκι, είναι η διάθεση για αγώνα, αυτό το “κάτι άλλο” δηλαδή, που μπορεί να μας κάνει να είμαστε αγωνιστές και να μην καταθέτουμε τα όπλα, όσο ισχυρός και αν είναι ο αντίπαλός μας. Είναι αυτό που μας συνηθίζει στο να αντιμετωπίζουμε κάθε κατάσταση με θάρρος και μεθοδικότητα, και μας δείχνει το δρόμο και τον τρόπο για να φτάσουμε στην κορυφή.

Έπειτα, μήπως και στη ζωή έτσι δεν είναι τα πράγματα; Ποιος μπορεί να επιτύχει κάτι σπουδαίο, αν ξεκινά με τη διάθεση να μην αγωνιστεί, αν συμβιβάζεται με τη μετριότητα και με την ιδέα ότι είναι μία “νούλα”, και αν δε βάζει στόχους υψηλούς σαν τον Όλυμπο. Γιατί, μόνο αυτός, που έμαθε στη ζωή του να αγωνίζεται και

να αποκρούει τις σειρήνες της εύκολης προσπάθειας, έχει πιθανότητες να φτάσει στο πιο υψηλό σκαλοπάτι της επιτυχίας. Κί’ αν ακόμα αποτύχει, έχει τη συνείδησή του ήσυχη ότι έκανε ό,τι μπορούσε για να κατακτήσει αυτό που ποθούσε. Μένει έτσι, τουλάχιστον, με το κέρδος της εμπειρίας που απέκτησε από την προσπάθεια και τον αγώνα, εμπειρία που κανείς ο οποίος δεν τόλμησε, δεν είναι δυνατό να την αποκτήσει και που κάποτε μπορεί να τον οδηγήσει σε μια νέα προσπάθεια και στην τελική νίκη.

Έτσι, λοιπόν, τους κανονισμούς της ισοπαλίας, θα πρέπει να μην τους χρησιμοποιείς για να μην αγωνιστείς. Αντίθετα, όταν κινδυνεύεις, να τους χρησιμοποιείς, για να ασκήσεις τη σκέψη σου στην εξεύρεση τρόπων σωστής άμυνας, και για να σου δίνουν κουράγιο και θάρρος και αποφασιστικότητα, για να αποφύγεις την ήττα. Αλλά, και όταν χρειαστείς, **να αγωνιστείς με αξιοπρέπεια μέχρι τελικής πτώσεως**, ακόμα και όταν όλα τριγύρω θα δείχνουν ότι η υπόθεση είναι χαμένη. Αρκεί μέσα σου **“να έχεις τη φλόγα της πίστης και της αγωνιστικότητας”**.

Και μη ξεχνάς...

“Χίλιες φορές καλύτερα να αποτύχεις να φτάσεις γ’άστρα παρά απλά να τα κοιτάς”.

● Το σκάκι είναι το κορυφαίο πνευματικό άθλημα, και θα σε ωφεληθεί πολύ, και στο μυαλό και στο χαρακτήρα. Αυτό όμως δε σημαίνει ότι θα πρέπει να παραμελείς τα μαθήματά σου για χάρη του σκακιού. Να θυμάσαι πάντοτε, ότι **πρώτα πρέπει να είσαι καλός μαθητής, και μετά καλός σκακιστής**.

Εξ άλλου, αν αγαπάς πραγματικά το σκάκι, μπορείς σίγουρα να βρεις το χρόνο να ασχοληθείς μ’ αυτό, χωρίς να είναι ανάγκη να παραμελήσεις τα μαθήματά σου, (λίγο από την τηλεόραση, λίγο από το παιχνίδι, λίγο από το καθησίο, πάντοτε κάποιο χρόνο θα μπορείς να βρίσκεις, για να τον αξιοποιείς πιο παραγωγικά). Μόνο έτσι θα μπορείς να αποκτήσεις τις γνώσεις που χρειάζεσαι, για να επιτύχεις στη ζωή σου σαν πνευματικός άνθρωπος.

Από την άλλη μεριά όμως, το πνευματικό οικοδόμημα που θα κτίσεις, θα πρέπει να έχει γερά θεμέλια και πολύ καλό σκελετό, όπως ακριβώς συμβαίνει και στο σκάκι, όπου, όπως έχουμε δει, ο καλός σκακιστής χτίζει από την αρχή του παιχνιδιού τις βάσεις, αναπτύσσοντας και τοποθετώντας σωστά τα κομμάτια του, για να μπορέσει, αργότερα, να επιτεθεί με επιτυχία και να νικήσει.

Κάτι ανάλογο θα πρέπει να κάνεις κι’ εσύ με το χαρακτήρα σου, αν θέλεις να γίνεις, όχι μόνο τυπικά, αλλά και ουσιαστικά, κορυφαίος πνευματικός άνθρωπος” να του φτιάξεις γερές βάσεις, στέρεα θεμέλια, σταθερό σκελετό, να δημιουργήσεις, δηλαδή, σωστό και ισχυρό χαρακτήρα, ο οποίος δε θα αγγαστεί και θα φέρεται από τους άλλους στα εύκολα και στα ταπεινά, αλλά θα επιδιώκει, θα πολεμά και θα επιτυγχάνει τους πιο υψηλούς στόχους που του αρμόζουν. Και αυτό θα το επιτύχεις με τη συστηματική προσπάθεια ανακαλύψεως των ελαττωμάτων σου και καταπολεμήσεώς τους. Θα πρέπει δηλαδή να κάνεις αυτοκριτική, όπως ακριβώς και με τις παρτίδες σου - όπου, προσπαθείς να ανακαλύψεις τα σφάλματα και τα ελαττώματά

σου, και, καταπολεμώντας τα, να μην τα επαναλάβεις - και, από εκεί και πέρα, να μη σταματάς ποτέ την προσπάθεια βελτιώσεώς σου. Μόνο έτσι θα κατορθώσεις να μοιάσεις κι’ εσύ με το παινίδι που διάλεξες να ασχολείσαι και το οποίο είναι, πράγματι, το κορυφαίο πνευματικό άθλημα.

● Είδαμε πιο πάνω, όταν εξετάζαμε τι κομμάτι πρέπει να χρησιμοποιούμε, κάθε φορά, για την προαγωγή, ότι αξία δεν έχει τόσο η δύναμη ενός κομματιού, όσο το αν είναι κατάλληλο για τη θέση στην οποία βρίσκεται. Από την παρατήρηση αυτή μπορούμε να βγάλουμε και μερικά ακόμα συμπεράσματα τα οποία, όπως θα διαπιστώσεις, είναι χρήσιμα και πέρα από το σκάκι: **Αυτό που έχει σημασία σε κάθε δραστηριότητα του ανθρώπου, είναι κυρίως η ποιότητα και όχι η ποσότητα**. Σε τί χρησιμεύει το να έχεις χίλια δυο άχρηστα πράγματα, και να μη μπορείς να έχεις αυτό ακριβώς που χρειάζεσαι για τη δουλειά σου. Ή, σε τί μπορεί να σου φανεί ωφέλιμο το να έχεις πολλά, π.χ. εργαλεία, αλλά να μην μπορείς να κάνεις τη δουλειά σου, γιατί αυτά που έχεις, επειδή δεν είναι καλής κατασκευής, δεν έχουν ποιότητα δηλαδή, παθαίνουν βλάβη συνέχεια, ή δεν είναι κατάλληλα για τη δουλειά για την οποία τα πήρες. Το ίδιο συμβαίνει και στα μαθήματα, αλλά και σε κάθε άλλη σου δραστηριότητα. Τι ωφελεί, π.χ., αν “σκοτώνεται” με τις ώρες στο διάβασμα, αλλά δεν μπορείς να αποδώσεις, γιατί δεν το κάνεις με το σωστό τρόπο!

Εξ άλλου, πάντοτε πρέπει να ξέρεις πού πρέπει να σταματήσεις. **Οι υπερβολές, όπως και όλες οι καταχρήσεις, βλάπτουν, όχι μόνο τη σωματική υγεία, αλλά και την υγεία του πνεύματος και της ψυχής**.

Να θυμάσαι λοιπόν:

“Αυτό που πρέπει να επιζητάς πάντοτε, είναι η ποιότητα και όχι η ποσότητα, γιατί μόνο η ποιότητα κερδίζει”.

και

“Αν δεν ξέρεις, πού να σταματήσεις μόνος σου, θα σε υποχρεώσει να σταματήσεις κάποιος άλλος, ή η ίδια η ζωή, αλλά τότε θα είναι αργά”.

● Στο μάθημα αυτό είδαμε, πόσο επικίνδυνο είναι να τοποθετείς τα κομμάτια σου σε τετράγωνα τα οποία απειλούνται από τον αντίπαλο. Μπορούν έτσι να αιχμαλωτιστούν, και δεν υπάρχει κανονισμός που να υποχρεώνει κανένα να σου πει: “Μην παίζεις εκεί το κομμάτι σου. Κόβεται”. Γι’ αυτό θα πρέπει να προσέχεις μόνος σου και να εξετάζεις την κάθε σου κίνηση, πριν την παίζεις, με μεγάλη σχολαστικότητα. Αυτό δηλαδή που συμβαίνει με τις κινήσεις των κομματιών, είναι όπως το ηλεκτρικό ρεύμα. Αν ξέρεις πώς να το χειρίζεσαι, και το χειριστείς με προσοχή, μπορείς να απολαύσεις χίλια δυο πράγματα που μας προσφέρει ο ηλεκτρισμός. Αν όμως είσαι απρόσεκτος, είναι πολύ πιθανόν να πάθεις ηλεκτροπληξία.

Έτσι και τα κομμάτια. Είναι σαν να έχουν ηλεκτρικό ρεύμα. Αν παίζεις με προσοχή, θα απολαμβάνεις τη νίκη. Αν είσαι απρόσεκτος, το ηλεκτρικό ρεύμα των κομματιών θα σε κτυπάει και θα χάνεις. Γι’ αυτό, θα πρέπει να προσέχεις εσύ ο ίδιος και να μην περιμένεις από τους άλλους να σε προστατεύσουν. Μ’ αυτό τον τρόπο μάλιστα, θα συνηθίσεις να είσαι προσεκτικός και στις άλλες σου δραστηριότητες. Γιατί, αυτό που συμβαίνει

στο σκάκι, το ίδιο ακριβώς συμβαίνει και στη ζωή. Κανείς, εκτός από τους δικούς σου ανθρώπους που νοιάζονται για σένα, δεν πρόκειται να σου πει: "Πρόσεξε. Εδώ υπάρχει κίνδυνος. Μην κάνεις αυτό ή εκείνο". Έτσι, μπορεί, αν είσαι επιπόλαιος και απρόσεκτος, να πάθεις πολλά, όπως π.χ. ένα ατύχημα ή μια αποτυχία σε μια σου προσπάθεια, κ.λ.π. Το γεγονός αυτό, δεν σημαίνει ότι οι άλλοι άνθρωποι σε μισούν ή δε σε αγαπούν. Όχι. Απλά έχουν να κοιτάξουν χίλια δυο άλλα πράγματα, να αντιμετωπίσουν κάθε είδους δυσκολίες, να λύσουν τα δικά τους προβλήματα, να φροντίσουν τους δικούς τους ανθρώπους.

Αποτέλεσμα αυτού του γεγονότος είναι, οι κίνδυνοι που παραμονεύουν σε κάθε σου βήμα, όπως π.χ. τα ναρκωτικά ή η ασυδυσία στις απολαύσεις της ζωής, κ.λ.π., να αποτελούν πάντοτε μια απειλή, την οποία θα πρέπει να μπορείς να αντιμετωπίζεις μόνος σου. Για να τα καταφέρεις όμως, θα πρέπει να κάνεις τρία πράγματα, τα οποία μας δίδασκε το σκάκι:

Πρώτον, από τώρα θα πρέπει να οργανώσεις έτσι τη ζωή σου, ώστε να αποκτήσεις όσο γίνεται περισσότερες γνώσεις για κάθε τι που σε ενδιαφέρει, για να μπορέσεις να γίνεις αυτοδύναμος και να μη βρεθείς ποτέ στην ανάγκη να εξαρτάσαι για τα πάντα από τους άλλους.

Δεύτερον, να συνηθίσεις από μικρός στη δουλειά, (π.χ. μελέτη, αθλητισμό κ.λ.π.), στο πρόγραμμα και στην αυτοπειθαρχία, ώστε να αποκτήσεις ισχυρή και ολοκληρωμένη προσωπικότητα, και έτσι να μπορείς, να λες **ΟΧΙ** στους πειρασμούς της ζωής, οι οποίοι τις πιο πολλές φορές οδηγούν σε λάθος δρόμους και σε καταστροφικά αποτελέσματα.

Τρίτον, να μάθεις, όσο γίνεται πιο γρήγορα, να έχεις πάντοτε ανοιχτά τα μάτια σου, όπου κι αν βρίσκεσαι, να μην κάνεις τίποτα με επιπολαιότητα, χωρίς να σκέφτεσαι από πιο μπροστά τις συνέπειες που μπορεί να έχει η πράξη σου, ώστε να είσαι πάντοτε σε θέση να βλέπεις τους κινδύνους και να τους αποφεύγεις.

Αν όλα αυτά τα κάνεις, τότε σίγουρα και στο σκάκι θα νικάς, αλλά και θα μπορείς να αντιμετωπίζεις τη ζωή με χαμόγελο, πίστη, αυτοπειθαρχία και αισιοδοξία, και να απολαμβάνεις τα αγαθά του πολιτισμού χωρίς να κινδυνεύεις.

● Μέχρι τώρα, μέσα σε δώδεκα μαθήματα έχουμε ασχοληθεί με όλα, σχεδόν, τα θέματα, που χρειάζεται να γνωρίζεις ένας αρχάριος, ώστε, μαζί με την κατάλληλη πρακτική εξάσκηση που απαιτείται, να μπορεί, σύντομα, να ξεφύγει από το στάδιο του αρχάριου σκακιστή. Προσοχή όμως. Για να καταφέρεις να προχωρήσεις στο επόμενο στάδιο, του ημιπροχωρημένου, δεν αρκεί, μόνο, η παρακολούθηση των μαθημάτων του Σχολείου, ή του Συλλόγου. Χρειάζεται και δουλειά. Προσωπική δουλειά και μελέτη. Όποιος θέλει να γίνει σπουδαίος σκακιστής, θα πρέπει να ασχολείται συστηματικά, και, εκτός από την παρακολούθηση των μαθημάτων, να μελετά τη θεωρία, να παίζει πολλές παρτίδες, και, κυρίως, να λύνει όσες περισσότερες ασκήσεις μπορεί.

Πιθανόν, οι υποχρεώσεις σου στα μαθήματα του Σχολείου και στις λοιπές δραστηριότητές σου, να μη σου αφήνουν το χρόνο που απαιτείται για να

ασχοληθείς με τα παραπάνω. Δεν πειράζει. Αν θέλεις θα βρεις το χρόνο που χρειάζεται, μια άλλη μέρα, μια άλλη ώρα, μια άλλη φορά, περιορίζοντας λίγο άλλες δραστηριότητες, όπως η τηλεόραση, τα ηλεκτρονικά παιχνίδια ή το άσκοπο καθιστό, που δεν προσφέρουν τίποτα στη μόρφωση και την υγεία σου. Μη ξεχνάς ότι έχεις στη διάθεσή σου και τις διακοπές των Χριστουγέννων και του Πάσχα, καθώς και του καλοκαιριού, τις οποίες μπορείς να αξιοποιήσεις παραγωγικά και ευχάριστα, μελετώντας και παίζοντας σκάκι, και, εξάλλου, ας μη το ξεχνάμε, **δεν υπάρχει "δεν μπορώ", αλλά μόνο "δε θέλω"**, και, επομένως, **"αν θέλεις κάτι πολύ, τότε, σίγουρα μπορείς να το επιτύχεις"**.

Προσπάθησε λοιπόν, ακόμα κι όταν δυσκολεύεσαι, όχι μόνο από την έλλειψη χρόνου, αλλά και από τις αντικειμενικές δυσκολίες στη λύση των ασκήσεων. Ακόμα και όταν έχεις αφιερώσει πολύ χρόνο σε κάποιες ασκήσεις, και δεν μπορείς να λύσεις καμία τους, ή σου έρχεται ζάλη από την πολλή προσπάθεια. Μην απογοητεύεσαι, ακόμα και τότε. Προσπάθησε ξανά και ξανά. Φτάνει να γνωρίζεις ότι το μεγαλύτερο εμπόδιο στην πρόοδο και την επιτυχία είναι ο ίδιος ο εαυτός μας, η απογοήτευση και ο φόβος. Και ότι η μεγαλύτερη νίκη που μπορεί να επιτύχει κανείς, είναι η νίκη της θέλησης και αποφασιστικότητας, πάνω στο φόβο, τη δειλία και την απογοήτευση. Προσπάθησε λοιπόν να νικήσεις το φόβο, τη δειλία και την απογοήτευση, δηλαδή να επιβληθείς στον εαυτό σου, ξεροντας ότι όταν το καταφέρεις αυτό, **θα έχεις κάνει το πιο σημαντικό βήμα απ' όλα, όσα έκανες μέχρι τώρα, για να γίνεις ισχυρός και μεγάλος σκακιστής, και, πάνω απ' όλα, σπουδαίος άνθρωπος**. Και μη ξεχνάς:

**"Δεν υπάρχει δεν μπορώ, αλλά μόνο δε θέλω",
και ...**

**"Αυτός που ΘΕΛΕΙ,
μπορεί να επιτύχει και το ακατόρθωτο".**

● Στο μάθημα αυτό διδαχθήκαμε ότι ακόμα και στην πιο επικίνδυνη επίθεση, μπορούμε να αντιπάρουμε εξίσου αποτελεσματική άμυνα, και να λύσουμε, έτσι, το πρόβλημα που μας απασχολεί.

Με παρόμοιους τρόπους μπορούμε να επιλύσουμε κάθε πρόβλημα που παρουσιάζεται σε οποιοδήποτε τομέα των δραστηριοτήτων μας. Φτάνει να έχουμε τη διάθεση να χρησιμοποιούμε παραγωγικά και δημιουργικά το μυαλό μας, και να μην περιμένουμε από τους άλλους να κάνουν αυτό που μπορούμε να κάνουμε μόνοι μας. Εξάλλου, κανένα πράγμα στον κόσμο δεν έχει μεγαλύτερη αξία από τη χαρά της δημιουργικής προσπάθειας, από τον αγώνα να επιτύχεις ένα ωραίο στόχο, και από την ικανότητα να χρησιμοποιείς το μυαλό σου για να αντιμετωπίσεις κάθε δύσκολη κατάσταση, να λύσεις κάθε πρόβλημα που θα προκύψει στη ζωή σου, ή να νικάς την υλική υπεροχή των άλλων σε οποιοδήποτε τομέα.

Αυτά όλα σημαίνουν ότι πάντα στη ζωή σου πρέπει να επιδιώκεις: Να βάζεις ωραίους στόχους, όπως π.χ. να είσαι καλός μαθητής ή να γίνεις ένας σπουδαίος επιστήμονας. Να προσπαθείς να μην καταστρέφεις, αλλά να δημιουργείς να φτιάξεις π.χ. ένα έργο τέχνης, ή να δημιουργήσεις, όταν μεγαλώσεις, σωστή οικογένεια. Τέλος, πρέπει πάντα να χρησιμοποιείς το μυαλό σου για να λύνεις τα προβλήματα που

σου παρουσιάζονται, και όχι να συνηθίσεις να σου τα λύνουν οι άλλοι. Και μη ξεχνάς:

**"Αν δεν είσαι σε θέση να λύσεις μόνος σου τα προβλήματά σου,
μην περιμένεις από κανένα άλλο να σου τα λύσει, όπως θα ήθελες εσύ".**

● Στο μάθημα αυτό, είδαμε σε λίγες σελίδες και μάθαμε μέσα σε ελάχιστες ώρες, σχεδόν όλους τους υπάρχοντες τρόπους πραγματοποίησής τους ματ.

Εξάλλου, με όλα τα μαθήματα που έχουμε κάνει μέχρι τώρα, έχουμε μάθει όλα τα Βασικά Σκακιστικά Τεχνάσματα, δηλαδή, όλους τους τρόπους με τους οποίους μπορούμε να κερδίσουμε υλικό ή να μεταβάλουμε την κατάσταση πάνω στη σκακιέρα, και να την κάνουμε να μεταβληθεί υπέρ μας.

Η αξία της γνώσης αυτής που αποκτήσαμε, μπορεί να συγκριθεί μόνο με την αξία που έχει το φως για κάθε άνθρωπο, αφού, όπως εκείνο, που φωτίζει πράγματα τα οποία διαφορετικά δε θα μπορούσαμε να δούμε ποτέ, έτσι και η **γνώση φωτίζει το δρόμο προς τη νίκη** στην οποία δε θα καταφέραμε να φτάσουμε ποτέ, αν δε γνωρίζαμε το **ΠΩΣ**. Τώρα όμως ο δρόμος προς τη νίκη έχει φωτιστεί και τον βλέπουμε. Από σένα, λοιπόν εξαρτάται το, αν θα τον χρησιμοποιήσεις σωστά για να φτάσεις στη νίκη. Από σένα, επίσης, εξαρτάται το, αν θα φωτίζεις πάντοτε με το φως της γνώσης, που μπορεί να σου δώσει η μελέτη και η μάθηση, γενικά, το δρόμο της ζωής σου, για να οδηγηθείς **στην τελική νίκη και στην επιτυχία!** Γιατί, πάντοτε ...

**"Το δρόμο προς τη νίκη
τον φωτίζει ο ήλιος της γνώσης".**

● Στο σκάκι, όταν λέμε πως η επίθεση πρέπει να έχει συνέχεια, εννοούμε, όπως είδαμε και στο μάθημα αυτό, το να απειλούμε συνεχώς τον αντίπαλο, με τρόπο που να μην του δίνεται χρόνος να αντιδράσει και να εφαρμόσει το σχέδιό του. Αυτό, πάλι, σημαίνει ότι, μετά την πρώτη απειλή εναντίον του αντιπάλου, πρέπει όλες οι υπόλοιπες κινήσεις μας, να είναι συνεπείς με το αρχικό σχέδιο επίθεσης, με βάση το οποίο εκτοξεύσαμε την πρώτη απειλή. Αν υπάρχει αυτή η συνέπεια, τότε η επίθεσή μας θα επιτύχει.

Το παραπάνω φαινόμενο, το σχετικό με τη συνέπεια, μπορεί να συμβεί σε όλες τις δραστηριότητες του ανθρώπου. Αλλά ας δούμε τι σημαίνει συνέπεια στην πράξη ... Συνέπεια, λοιπόν, σημαίνει, το να έχουν όλες οι ενέργειες ενός ατόμου ένα κοινό στόχο, να μην είναι τυχαίες, αλλά να γίνονται προγραμματισμένα, και, πάνω απ' όλα, να είναι σύμφωνες με το χαρακτήρα του ανθρώπου, με την προϋπόθεση βέβαια, ότι ο χαρακτήρας αυτός θα είναι σταθερός. Με άλλα λόγια, συνέπεια σημαίνει σταθερός χαρακτήρας και το να συμφωνεί πάντοτε αυτό που πιστεύει ο άνθρωπος, με αυτό που πράττει. Άρα, η συνέπεια στις πράξεις και στους λόγους του ανθρώπου, δεν του επιτρέπει να προβάλει σε πράξεις άστοχες, ή, άλλα να λείει και άλλα να πράττει, αλλά, αντίθετα, τον καθοδηγεί με τέτοιο τρόπο, ώστε, η κάθε του ενέργεια να ενισχύει τις άλλες, και, συνεισφέρει, η συνέπεια στις πράξεις και στους λόγους ενός ατόμου, μπορεί να το οδηγήσει πολύ πιο εύκολα στην επιτυχία, απ' ό,τι, αν ήταν ασυνεπής. Γι' αυτό,

λοιπόν, μη ξεχνάς ποτέ το συμπέρασμα που βγαίνει από το παρόν μάθημα:

“Η Ασυνέπεια είναι όπως η μέθη:

Σε κάνει να παραπατάς και να παραπαίεις, σε κάθε σου κίνηση.

Αντίθετα, η Συνέπεια οδηγεί, με σταθερά και γοργά βήματα, στην κορυφή και στην επιτυχία”.

● Στο μάθημα αυτό είδαμε πώς μπορούμε, εφαρμόζοντας μερικούς από τους κανόνες επίθεσης, να αλλάζουμε την κατάσταση επάνω στη σκακιέρα και να δημιουργούμε μόνοι μας τις προϋποθέσεις της νίκης, ακόμα και εναντίον ισχυρότερων ποσοτικά δυνάμεων, φτάνει η επίθεσή μας να κατευθύνεται στο ασθενέστερο σημείο της αντίπαλης διάταξης, και οι επιτιθέμενες δυνάμεις να έχουν υπεροχή στο συγκεκριμένο σημείο επίθεσης, άσχετα με το συσχετισμό δυνάμεων στο υπόλοιπο τμήμα της σκακιέρας. Είδαμε δηλαδή την **αξία της γνώσης, το μεγαλείο της πίστης, της θέλησης και της διάθεσης για νίκη, τη δύναμη της δημιουργικής σκέψης, καθώς και τη σημασία της αγωνιστικής προσπάθειας**, με την οποία μπορούμε να δημιουργήσουμε μόνοι μας τις προϋποθέσεις για την επιτυχία. Και τελικά διαπιστώσαμε τον **Θρίαμβο των πνευματικών και ηθικών δυνάμεων επάνω στην ποσότητα και τη δύναμη της ύλης**.

Αυτό λοιπόν που μας διδάσκει το σκάκι με το παρόν μάθημα, ας μη το ξεχνάμε ποτέ. Πάντοτε στη ζωή μας πρέπει:

- Να έχουμε τη θέληση και τη δυνατότητα να αγωνιζόμαστε, πιστεύοντας στις ικανότητές μας και χρησιμοποιώντας το μυαλό και τις γνώσεις μας.

- Να δημιουργούμε μόνοι μας την τύχη μας και να μην εξαρτόμαστε ποτέ απ' αυτή.

- Να πολεμάμε να κατακτήσουμε το όραμα των ιδανικών μας, αλλά και ό,τι άλλο δικαιούμαστε σύμφωνα με τους νόμους και τον ηθικό κώδικα της κοινωνίας μας.

- Να μην εγκαταλείπουμε ποτέ τον αγώνα, αλλά να χρησιμοποιούμε - όσο πιο αποτελεσματικά μπορούμε - τα μέσα τα οποία διαθέτουμε, και κυρίως το θείο δώρο της σκέψης.

Αν τα κάνουμε όλα αυτά, τότε η νίκη δεν μπορεί, παρά να γείρει, όπως συμβαίνει και σε παρόμοιες περιπτώσεις και στο σκάκι, με το μέρος μας.

● Αυτό ήταν το τελευταίο μάθημα. Μετά από πολύ κόπο και προσπάθεια κατάφερες να φθάσεις αισίως στο τέλος, και γι' αυτό σου αξίζουν θερμά συγχαρητήρια. Αν μάλιστα έλυνες τακτικά και τις ασκήσεις κάθε μαθήματος, θα πρέπει τώρα να νιώθεις μεγάλη αυτοπεποίθηση και έτοιμος για τους μεγάλους αγώνες. Στο σημείο αυτό, σταματάνε και οι λίγο πληκτικές, αλλά τόσο χρήσιμες συμβουλές. Παρ' όλα αυτά, δε θα μπορούσαμε να κλείσουμε την παρούσα παράγραφο, αν δεν ξαναθυμόμασταν την κυριότερη απ' όλες τις συμβουλές, αυτό, δηλαδή, που πρέπει να κάνεις πάντοτε, και πριν και μετά από τον αγώνα, αλλά κυρίως πριν από κάθε σου κίνηση. Κι' αυτό δεν είναι άλλο, από το...

ΣΚΕΨΟΥ - ΣΚΕΨΟΥ - ΣΚΕΨΟΥ

ΣΚΕΨΟΥ ΠΡΙΝ ΚΑΙ ΟΧΙ ΜΕΤΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'

ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Είναι κοινή η διαπίστωση, ότι μέρα με τη μέρα, όλο και περισσότερο αναδεικνύεται ο ρόλος του σκακιού, όχι, μόνο, στην (αδιαμφισβήτητη) πνευματική καλλιέργεια του ατόμου, αλλά και στη διαμόρφωση υγιών και αγωνιστικών χαρακτήρων.

Εξάλλου, μέρα με τη μέρα γιγαντώνεται, όλο και περισσότερο, η ανάγκη θωρακίσεως των νέων με ασχολίες και ενδιαφέροντα ανωτέρου περιεχομένου, τα οποία, ως μια άλλη εναλλακτική πρόταση απέναντι στους συνεχώς αυξανόμενους κινδύνους, της εποχής μας, (χουλγκανισμός, βία, ναρκωτικά, τυχερά παιχνίδια, κ.λ.π.), θα μπορούν να πληρώσουν το κενό της βασανιστικής ερημιάς που δημιουργεί η ραγδαία και απρόσωπη τεχνολογική εξέλιξη.

Όλες αυτές οι διαπιστώσεις, καθώς και πλήθος άλλων ποικίλων στοιχείων, ως θεωρητικές γνώσεις, έρευνες που ήδη αναφέραμε στο αντίστοιχο κεφάλαιο, εμπειρίες, ακόμα και διαίσθηση που αποδεικνύεται πέρα για πέρα ακριβής, έχουν οδηγήσει τις κυβερνήσεις πολλών χωρών στο να συμπεριλάβουν το σκάκι ως κανονικό ή βοηθητικό μάθημα στα σχολεία.

Ως παραδείγματα αναφέρονται οι Η.Π.Α, η Γερμανία - με 4.000 δημόσια σχολεία, τουλάχιστον από τη δεκαετία του 1990, να κάνουν σκάκι (!) - η Αγγλία, η Αυστρία, η Ολλανδία, η Γαλλία, η Ρωσία και λοιπές ανατολικο-ευρωπαϊκές χώρες, η Βραζιλία, η Αργεντινή, το Μεξικό, η Βενεζουέλα, η Λιβύη, κ.ά. Στη Ρωσία μάλιστα, στο Κρατικό Πανεπιστήμιο της φυσικής αγωγής (RГУФК), λειτουργεί από το 1966 Τμήμα Σκακιού, «θεωρία και μεθοδολογία», το οποίο προετοιμάζει καθηγητές για τη διδασκαλία του σκακιού στα σχολεία.

Στον Καναδά, όλο και περισσότερα σχολεία εφαρμόζουν πρόγραμμα συνδυασμένης διδασκαλίας Σκακιού και Μαθηματικών από την ηλικία των επτά ετών. Η Κίνα έχει επίσης ένα μεγάλο πρόγραμμα διδασκαλίας σκακιού. Το ίδιο και η Τουρκία. Έχει ξεκινήσει παρόμοιο πρόγραμμα τα τελευταία χρόνια. Και να σκεφτεί κανείς ότι ο προπονητής της Εθνικής Τουρκίας είναι Έλληνας, ο πολυπρωταθλητής, γραν μαιτρ Στράτος Γρίβας.

Ασφαλώς υπάρχουν και άλλες, πάμπολλες χώρες, όπου καλλιεργείται το σκάκι στην εκπαίδευση. Η Παγκόσμια Ομοσπονδία Σκακιού "F.I.D.E." έχει ζητήσει από όλες τις χώρες μέλη, να της αναφέρουν σε τι κατάσταση βρίσκονται από απόψεως

σχολικού σκακιού αλλά εκκρεμεί η απάντηση των περισσότερων χωρών.

Και τώρα, ας έλθουμε στην Ελλάδα όπου, τα τελευταία χρόνια φαίνεται ότι, όλο και περισσότερο αναγνωρίζεται ο ρόλος που μπορεί να παίξει το σκάκι στην καλλιέργεια του πνεύματος και της προσωπικότητας των νέων, και για το λόγο αυτό πληθαίνουν συνεχώς οι ενέργειες της επίσημης πολιτείας και λοιπών φορέων που σκοπό έχουν τη διάδοση και ανάπτυξη του σκακιού. Μερικές από τις ενέργειες αυτές είναι:

- Η διεξαγωγή κάθε χρόνο, υπό την αιγίδα του ΥΠ.Ε.Π.Θ, του Πανελληνίου Σκακιστικού Σχολικού Πρωταθλήματος, (στο οποίο συμμετέχουν, κάθε φορά, πάνω από 5.000 παιδιά, μαθητές όλων των βαθμίδων υποχρεωτικής εκπαίδευσης).

- Η ένταξη του σκακιού, προ ετών, στο πιλοτικό πρόγραμμα "Μελίνα Μερκούρη", με την πειραματική διδασκαλία του σε δύο Σχολεία του Δήμου Νέας Καλλικράτειας Χαλκιδικής, ως κανονικού μαθήματος.

- Η παράδοση μαθημάτων σκακιού σε ώρες εκτός του κανονικού προγράμματος λειτουργίας των σχολείων, στα πλαίσια των δραστηριοτήτων των Συλλόγων Γονέων, ή, ακόμα και εντός κανονικού ωραρίου, με πρωτοβουλία Διευθυντών ιδιωτικών Σχολείων. Σχετικά, αξίζει να σημειωθεί, ότι το 1983, μετά από πρόταση του υπογράφοντος, ξεκίνησαν μαθήματα σκακιού με δάσκαλο τον ίδιο, στα 1^ο-3^ο Δημοτικά Σχολεία Παπάγου. Η ιδέα αυτή, και η πραγμάτωσή της, κατεγράφη στην ιστορία του Σκακιού, αφού για πρώτη φορά, τότε, στην Ελλάδα, λειτουργήσαν μαθήματα σκακιού σε Σχολείο. Έκτοτε, το «φαινόμενο» αυτό έγινε θεσμός, σχεδόν για όλη τη χώρα, παρ' όλο που κατά τα τελευταία χρόνια, λόγω της λειτουργίας του ολοήμερου σχολείου, δεν επετράπη στους Συλλόγους Γονέων και Κηδεμόνων να την αναπτύξουν εντός του ωραρίου του ολοήμερου. Παρ' όλα αυτά, ο υπογράφων έχει την ευτυχία, εδώ και αρκετά χρόνια, να διδάσκει σκάκι σε ιδιωτικό σχολείο το οποίο το έχει εντάξει ως κανονικό μάθημα σε όλες τις τάξεις, από το Νηπιαγωγείο έως και την ΣΤ' Δημοτικού, γεγονός που γεννά ελπίδες η πρωτοβουλία αυτή να βρει μιμητές.

- Η διοργάνωση από την Ε.Σ.Ο. στα πλαίσια του κοινοτικού προγράμματος "ΕΥΡΑΘΛΟΝ" το 1997, Ευρωπαϊκής Συνάντησης με θέμα "Το σκάκι στα σχολεία στην Ε.Ε.", θέμα το οποίο εξετάζεται από την Παγκόσμια Ομοσπονδία Σκακιού και από διάφορες χώρες σοβαρά.

- Η θεσμοθέτηση και ένταξη στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα Δημοσίων Ι.Ε.Κ. από τη σχολική χρονιά 2001 - 2002, της ειδικότητας Προπονητού

Σκακιού, αν και το πρόγραμμα αυτό δεν λειτουργεί συνεχόμενα.

- Η καθιέρωση κινήτρων, όπως ψήφισή των Νόμων με βάσει τους οποίους προμηθεύονται για την εισαγωγή τους στα Α.Ε.Ι. και Τ.Ε.Ι. οι αριστεύοντες στους αγώνες σκακιού, κ.τ.λ.

Ας ελπίσουμε ότι σύντομα θα δούμε το σκάκι να διδάσκεται σε όλα τα σχολεία της χώρας, για το καλό αυτού του τόπου!

- "Παιδιά στο βασίλειο των Ιπποτών», Jo Couderc, Readers Digest, Ιούνιος 1989.
- "Test Scores Σκάκι και Standard", James M. Liptrap, στη ζωή Σκάκι, Μάρτιος 1998.
- Chess in the Schools (ιστοσελίδα).

ΟΙ ΠΡΩΤΟΙ 33 ΣΚΑΚΙΣΤΕΣ ΣΤΗ ΛΙΣΤΑ ΕΛΟ FIDE ΙΟΥΝΙΟΥ 2013

Κατ.	Επίθετο, Ονομα	Χώρα	ΕΛΟ
1	Carlsen, Magnus	NOR	2864
2	Aronian, Levon	ARM	2813
3	Kramnik, Vladimir	RUS	2803
4	Anand, Viswanathan	IND	2786
5	Nakamura, Hikaru	USA	2784
6	Topalov, Veselin	BUL	2784
7	Karjakin, Sergey	RUS	2782
8	Grischuk, Alexander	RUS	2779
9	Caruana, Fabiano	ITA	2774
10	Morozevich, Alexander	RUS	2760
11	Svidler, Peter	RUS	2759
12	Gelfand, Boris	ISR	2755
13	Ivanchuk, Vassily	UKR	2753
14	Mamedyarov, Shakhriyar	AZE	2753
15	Wang, Hao	CHN	2746
16	Ponomarev, Ruslan	UKR	2743
17	Kamsky, Gata	USA	2741
18	Adams, Michael	ENG	2740
19	Leko, Peter	HUN	2737
20	Vitiugov, Nikita	RUS	2734
21	Giri, Anish	NED	2734
22	Radjabov, Teimour	AZE	2733
23	Dominguez Perez, Leinier	CUB	2727
24	Bacrot, Etienne	FRA	2725
25	Nepomniachtchi, Ian	RUS	2717
26	Korobov, Anton	UKR	2715
27	Alekseev, Evgeny	RUS	2714
28	Jakovenko, Dmitry	RUS	2713
29	Andreikin, Dmitry	RUS	2713
30	Le, Quang Liem	VIE	2712
31	Moiseenko, Alexander	UKR	2711
32	Malakhov, Vladimir	RUS	2710
33	Naiditsch, Arkadij	GER	2710

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Β. ΟΙΚΟΝΟΜΟΠΟΥΛΟΥ, "ΣΚΑΚΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ", ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΗ ΠΙΑ ΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ, ΑΘΗΝΑ 1998.
- Ν. PALLADINO, "FIDE CHESS IN SCHOOLS", EURATHLON, ΑΘΗΝΑ 1997.
- ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΦΟΡΟΥΜ, "ΣΚΑΚΙ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ" EURATHLON, ΑΘΗΝΑ 1997.
- Ημερήσιος και Περιοδικός Τύπος.
- Δημοσιεύσεις διαδικτύου:
  - «Το όφελος του να παίζεις σκάκι» http://thesecretreality.blogspot.com/2012/10/blog-post_8166.html#ixzz2NtJAAUjh
  - American Association Θεραπευτική Ψυχαγωγία (2005). Περίληψη των αποτελεσμάτων για την υγεία σε χώρους ψυχαγωγίας Therapy. Ανακτήθηκε 16 Αυγούστου, 2005 από την αμερικανική Θεραπευτική Ψυχαγωγία Συνδέσμου Ιστοσελίδα: <http://www.atra-tr.org/benefitshealthoutcomes.htm>
  - Ferguson, RC οδηγός RC καθηγητή: Έρευνα και οφέλη. ΗΠΑ - Σκάκι Νέων - Ολυμπιακοί Αγώνες - Πρόγραμμα Σπουδών, Τμήμα Β, σσ. 1-11. Ανακτήθηκε 5 του Αυγούστου 2005, από το σκάκι για την τοποθεσία Web Quad Cities: http://www.quadcitychess.com/benefits_of_chess.html
  - Meyers, J. (2005). Τι προσφέρει το σκάκι στο σχολείο. Ανακτήθηκε 5 του Αυγούστου 2005 από σχετικά ιστοσελίδα Σκάκι: <http://chess.about.com/library/weekly/aa05a08a.htm>
  - Ferguson, RC (1995, Ιανουάριος). Σκάκι - Περίληψη Εκπαιδευτικής Έρευνας: Εισήγηση Το Σκάκι στην Εκπαίδευση - Μια σοφή κίνηση - Συνέδριο, Borough of Manhattan Community College, Νέα Υόρκη.
  - "Σκάκι και Γνωστική Ανάπτυξη», 1974-76, Johan Christiaen, αναφέρεται σε (B).
  - (Δ) "Η ανάπτυξη κριτικής και δημιουργικής σκέψης Μέσω του Σκακιού", 1979-83, Δρ Robert Ferguson.
  - «Η Επίδραση του σκακιού στην ανάπτυξη»: Δρ Stuart Margulies Ph.D.
  - "Το σκάκι Βελτιώνει την ακαδημαϊκή επίδοση" Christine Palm, 1990.
  - Συγκριτική Etude sur les Apprentissages en mathématiques 5e Annee, Louise Gaudreau, 1992
  - "Σκάκι και Εκπαίδευση", John Artise.
  - "Mates control", Fairfield County εισαγγελέα, 20 του Μαρτίου του 1989.

Μικρά & σκόρπια

Γεννήθηκαν τον Μάιο (ημέρα / έτος):

1/1965: Νάϊγκελ Σορτ

2/1974: Γκάτα Κάμσκυ

7/1868: Ντέιβιντ Γιανόβσκυ

9/1919: Ισαάκ Μπολεσλάβσκυ

11/1986: Αντρέι Βολοκίτιν

13/1968: Ιβάν Σοκόλοβ

17/1929: Τιγκράν Πετροσιάν,

/1976: Πίτερ Σβίντλερ

22/1837: Πωλ Μόρφυ

23/1885: Μίλαν Βίντμαρ

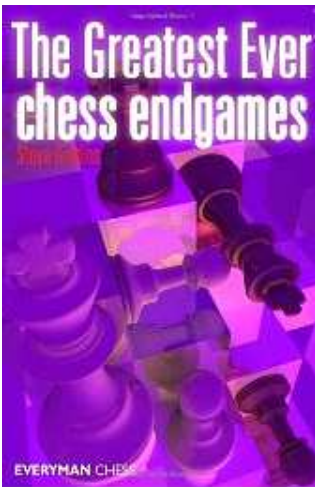
24/1968: Μπόρις Γκέλφαντ

25/1975: Βλαντιμίρ Κράμνικ

27/1951: Ουλφ Αντερσσον

The Greatest Ever Chess Endgames

Steve Giddings, εκδόσεις EVERYMAN CHESS

ΤΟΥ
ΝΙΚΟΥ ΝΤΙΡΛΗ

Το Φινάλε της παρτίδας είναι σίγουρα το πιο δύσκολο τεχνικά κομμάτι για ένα παίχτη συλλόγου. Ακόμα και πολύ ισχυροί παίχτες αποφεύγουν την μελέτη του για πολλούς λόγους. Τα οφέλη από μια τέτοια μελέτη δεν είναι γρήγορα εμφανή, και η μελέτη αυτή καθαυτή είναι επίπονη, απαιτεί μεγάλη συγκέντρωση, προσοχή στην λεπτομέρεια και πολύωρη πρακτική. Αρκεί να ρίξει κανείς μια ματιά στη διεθνή βιβλιογραφία για το φινάλε και θα το διαπιστώσει. Βιβλία όπως αυτά των Άβερμπαχ, Ναν, Ντβορέτσκι είναι δυσκολοδιάβαστα, πυκνογραμμένα και κάθε μία σελίδα τους ανταποκρίνεται σε πολύωρη δουλειά. Προσωπικά, όσους σκακιστές γνωρίζω να κατέχουν τέτοια βιβλία για το φινάλε, συνήθως αυτά αναπαύονται σε κάποιο ράφι κάποιας βιβλιοθήκης με την ελπίδα ότι κάποια στιγμή θα χρησιμοποιηθούν, αλλά αυτή η στιγμή συχνά μεταφέρεται διαρκώς στο άγνωστο μέλλον.

Η αλήθεια είναι πως η ελληνική βιβλιογραφία έχει παραδείγματα όπως αυτό του Κέρες ή της σειράς προπονητικής του Γρίβα, όπου τα βιβλία είναι σαφώς πιο εύληπτα από τα αναφερθέντα πιο πάνω, χωρίς όμως η βασική φύση των βιβλίων να αλλάζει, γιατί αυτή είναι και η φύση του αντικειμένου που πραγματεύονται.

Το παραπάνω βιβλίο είναι μια διαφορετική περίπτωση. Ο συγγραφέας είναι γνωστός από τα προηγούμενα, γενικώς αποδεκτά ως καλά, του έργα με το αγαπημένο μου να είναι το 50 Essential Chess Lessons, το οποίο είναι μια συλλογή από 50 διδακτικές παρτίδες στα χνάρια του κλασσικού βιβλίου του Chernev, the Most Instructive Games of Chess ever played. Το παρόν βιβλίο βασίζεται στην ίδια ιδέα.

Ο Giddings επέλεξε 50 από τα καλύτερα, ομορφότερα και διδακτικότερα φινάλε που έχουν παιχτεί ποτέ και τα χώρισε σε 8 διαφορετικές κατηγορίες: Πιονιών, Ίππων, Αξιωματικών, Αξιωματικός εναντίον Ίππου, Πύργων, Νταμών, Πύργος και Ελαφρύ κομμάτι και τέλος φινάλε με περισσότερα κομμάτια. Κατά την άποψή μου οι επιλογές των φινάλε, η σειρά παρουσίασής τους και η κατηγοριοποίησή τους πολύ δύσκολα θα μπορούσε να ήταν πιο πετυχημένη. Στον πρόλογο του βιβλίου περιληπτικά εξηγούνται κάποια βασικά στοιχεία των φινάλε και το ίδιο γίνεται για κάθε κατηγορία ξεχωριστά στην αρχή κάθε κεφαλαίου.

Τα περισσότερα από αυτά τα φινάλε είναι κλασσικά και έχουν αναλυθεί εξονυχιστικά σε πολλές πηγές. Ο συγγραφέας καταφέρνει δύο πολύ δύσκολα πράγματα ταυτόχρονα. Πρώτον έχει συλλέξει τις πιο σημαντικές πηγές (πολλές από τις οποίες είναι

αδύνατο να τις βρει σήμερα κάποιος που δεν υπήρξε συλλέκτης σκακιστικών βιβλίων) και παραθέτει τα σχόλια από κάθε πηγή με χρονολογική σειρά, αφού πολλές φορές η μία πηγή κατέρριπτε ανάλυση της προγενέστερης. Ταυτόχρονα όμως κρατάει στο ελάχιστο τον αριθμό των βαριαντών και όπου είναι αυτό δυνατό τη θέση τους παίρνουν σχόλια γραμμένα ξεκάθαρα με προσοχή στην ουσία, χωρίς περιττές προσθήκες. Έτσι το βιβλίο γίνεται ευκολοδιάβαστο και διδακτικό ενώ ταυτόχρονα είναι μια εξαιρετική συλλογή από τα καλύτερα σκακιστικά επιτεύγματα στο μέρος του φινάλε από τους καλύτερους παίχτες όλων των εποχών!

Μαζί με το Learn from the Legends του Mihael Marin (που σίγουρα αξίζει και αυτό 7/7), το βιβλίο του Giddings έχει πλέον μια περίοπτη θέση στην βιβλιοθήκη μου, μακριά από τα υπόλοιπα βιβλία των φινάλε που έχουν πιάσει πια σκόνη...

Η βαθμολογία μου: 7/7

ΥΓ Μια διαδικτυακή συλλογή από επίσης πολύ γνωστά φινάλε, με σχόλια από διαδικτυακούς αναγνώστες, μπορείτε να βρείτε στην ακόλουθη διεύθυνση:

<http://www.chessgames.com/perl/chesscollection?cid=1017297>

Η βαθμολογία μου: 6/7

Επεξήγηση της κλίμακας 1-7

- 1: προς αποφυγή
- 2: με πολλές αδυναμίες
- 3: μέτριο
- 4: καλό
- 5: πολύ καλό
- 6: πάρα πολύ καλό
- 7: εξαιρετικό

Η ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ

ΤΟΥ
ΒΑΓΓΕΛΗ ΒΙΔΑΛΗ

(Grand-Prix Θεσσαλονίκης, Δευτέρα 3 Ιουνίου 2013: από τις απονομές στην τελετή λήξης και από τον τελευταίο γύρο: Ντομίνγκεζ-Τοπάλοβ)

ΕΙΔΙΚΕΣ e-ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΤΟΥ «ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΣΧΑΚΙΟΥ»

3^ο Grand Prix της FIDE

ΤΣΟΥΓΚ, ΕΛΒΕΤΙΑ, 17/4 – 1/5/2013

Mémorial Alekhine

Μεμориал Александра Алехина

ΠΑΡΙΣΙ – ΑΓΙΑ ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΗ, 21/4 – 1/5/2013

ΤΟΥΡΝΟΥΑ ΤΩΝ ΔΙΕΚΔΙΚΗΤΩΝ

ΛΟΝΔΙΝΟ, 15/3 – 1/4/2013

ΜΠΟΥΛΕΤΙΝ

Βάικ Αν Ζε, 12-27 / 1 / 2013